

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2015. június XXVI. évf. 6. szám – 390 Ft

A photograph of a pilot in a cockpit, viewed from behind. The pilot is wearing a headset and looking out the window at a fighter jet flying in the sky. The cockpit is filled with various instruments, dials, and control panels. The jet has '100' and 'ARMY' markings on its tail.

SZOMJOLTÓK

977086569300615006

24

SAKHARCÁSZATI FOGLOKÓZÁSON VETTEK RÉSZT A BOCSKAI-DANDÁR HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI EGÉJSÉGÜGYI KÖZPONTJÁNAK KATONÁI, AKIK ELŐBB A CIVIL INSTRUKTOROK SZAKMAI ELLENŐRZÉSE MELLETT AZ IMITÁLT SÉRÜLTEK ELLÁTÁSÁT GYAKOROLTÁK, MAJD EGY LÁTVÁNYOS, TÖMEGBALESETET SZIMULÁLÓ BEMUTATÓN BIZONYÍTOTTÁK FELKÉSZÜLTSGÜKET.

Egészségügyiek gyakorlaton

ÉLETMENTŐK

A SÉRÜLTEK TEREPEIN TÖRTÉNŐ ELLÁTÁSÁT, A BALESETI HELYSZÍN KÖRÜLTÉSÉT ÉS A ZASZÁLÓALISZINTŰ EGÉJSÉGÜGYI ELLÁTÓ HELYI RÖLE 11 ÜZEMELTÉSÉT GYAKOROLTÁK HÁROMNAPOS SAKHARCÁSZATI FOGLOKÓZÁSUKON AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LŐVÉSZDANDÁR HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI EGÉJSÉGÜGYI KÖZPONTJÁNAK KATONÁI.

Már azelőtt a feladatokat az Orosz HATÓ ERŐVEL (Csernobor) és az Amerikai Egyesült Államok (USA) ellátására a Bocskaiban is megkezdte az MH 5. Lővészdandár. A központi feladatokat az egészségügyi központok is megkezdik, a központi feladatokat az egészségügyi központok is megkezdik, a központi feladatokat az egészségügyi központok is megkezdik...

MAGYAR HONVÉD

Columbus Szóder • A szerző felvétele

SEREGSZEMLE

A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat. A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat. A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat...

MAGYAR HONVÉD

IRAKI MISSZIÓ

Az iraki misszió keretében a Magyar Honvédség katonái részt vesznek a NATO által szervezett gyakorlaton. A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat...

MAGYAR HONVÉD

PÁPÁI JÁVORSZÁVAS

A Pápai Jávorszávas a Magyar Honvédség egyik legjelentősebb légi egysége. A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat...

MAGYAR HONVÉD

A SAKÁL BARLANGJÁBAN

A Jackal Cave 2015 gyakorlaton a magyar és az amerikai katonák együttműködtek. A katonák a gyakorlaton megkezdik a sérülteket ellátó feladatokat...

MAGYAR HONVÉD

8 Magyarország is csatlakozott az Iszlám Állammal szemben fellépő nemzetközi katonai koalícióhoz.

28 A képességek és a költségek megosztásának hatékonyságára jó példa a Pápán települt Nehéz Légiszállító Ezred.

32 Egymástól is tanultak az amerikai, a horvát és a magyar különleges műveleti erők katonái a Jackal Cave 2015 gyakorlaton.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2015. JÚLIUS 10-ÉN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Biztonsági kockázatok	4
Iraki misszió	8

NAGYVILÁG

Radar	12
Missziós hírek	14

SEREGSZEMLE

Ludovika Fesztivál	16
Májusban történt	20
Életmentők	24
Pápai Jávorszarvas	28
A sakál barlangjában	32
Szomjoltók	36

HADITECHNIKA

Tenyérgépek	40
-------------	----

HÁTORSZÁG

Sorkatonából ezredes	44
Tatai Patara	48
Olasz júdáscsók	52
Amit látnod kell!	56
Szicíliai kapcsolat	58
Semmiből is finomat	60
Közérdekű	62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVI. évfolyam 2015.
6. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti
és Kommunikációs Szolgáltató
Közhasznú Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

DR. BOZSONYI KÁROLY
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351

E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

SZABÓ BÉLA

Főszerkesztő-helyettes:

FEITH LÁSZLÓ

Olvasószerkesztő:

GYÖRI LÁSZLÓ

Lapszerkesztők:

SINKA ISTVÁN, TRAUTMANN BALÁZS

Régió-tudósítók:

GALAMBOS SÁNDOR, KÁLMÁNFI GÁBOR

Fotóriporterek:

DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR,
KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ
TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:

GRÓF ISTVÁN

É HAVI MAGAZINUNKAT

FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE

Borítófotó: Dévényi Veronika

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Saj-
tószövetség (European Military Press
Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta
Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII.,
Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi
postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlap-
előfizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

48 A török hódoltság korában vívott hosszú háború egyik nevezetes katonai akcióját elevenítették fel Tatán.

Koordináció és szolidaritás

BIZTONSÁGI KOCKÁZ

MÁJUSBAN BUDAPESTEN TARTOTTA TAVASZI ÜLÉSSZAKÁT AZ ÉSZAK-ATLANTI TANÁCS PARLAMENTI KÖZGYŰLÉSE. A HÁROMNAPOS TANÁCSKOZÁS TÉMÁI KÖZÖTT SZEREPELT AZ UKRÁN KRÍZIS, AFGANISZTÁN KÉRDÉSE, A NÖVEKVŐ TERRORFENYEGETETTSÉG, AZ ISZLÁM ÁLLAM ELLENI HARC, VALAMINT A NATO LEHETSÉGES BŐVÍTÉSE IS.

A védelmi- és külügyi szakpolitikusoknak volt miről tárgyalniuk. Ahogyan Hende Csaba honvédelmi miniszter a közgyűlés védelmi és biztonsági bizottságának ülésén megfogalmazta: Európa biztonsági helyzete jelentősen romlott az elmúlt esztendőben. A kontinensnek és a NATO-nak rendkívül összetett problémákkal kell szembenéznie. Földrajzilag és tematikájában több különálló krízis fenyegeti a szövetség tagjait, Magyarország pedig különösen kényes területen fekszik a konfliktusok szempontjából. A honvédel-

ATOK

Az Iszlám Állam komoly fenyegetést jelent Európa számára.

mi miniszter példaként említette a szomszédos Ukrajnában viharos gyorsasággal kibontakozott fegyveres konfliktust, vagy a méretét tekintve minden eddigit felülmúló migrációs hullámot, amely a Közel-Kelet és Észak-Afrika felől jelent egyre nagyobb problémát. Ezek mellett az Iszlám Állam szélsőségesei is fenyegetik Európát. Utóbbi azért kiemelt biztonsági kockázat, mert a terrorszervezet semmilyen földrajzi és morális határt nem vesz figyelembe, és Európa valamennyi

országára nézve komoly veszélyt jelent. Hende Csaba a tavalyi walesi NATO-csúcsra utalva kijelentette: a szövetség tagjai a védelmi szféra megerősítésével, a költségvetés növelésével jól reagáltak az új kihívásokra. Hazánkban egy év múlva 50 milliárdos összeggel nő a Honvédelmi Minisztérium büdzséje, amely mintegy 20 százalékos ugrást jelent a jelenlegihez képest. Magyarország NATO iránti elkötelezettsége soha nem volt vita tárgya – emelte ki a honvédelmi miniszter. Ékes

Az ukrán–orosz konfliktus kiemelt téma volt az Észak-atlanti Tanács parlamenti közgyűlésén.

példája az együttműködésnek a közel-múltban Litvániában tartott közös hadgyakorlat, ahol a résztvevők arra készültek fel, hogyan kell fellépni egy, a balti államot kelet felől érő támadás esetén. A közös értékrendszer és a közösen meghozott döntések fontossága felértékelődik azokban a szituációkban, amelyekben mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy a boldog békeidők 21. századi eljövetele egyelőre illúzió.

NYITOTT AJTÓK

A közgyűlésen kiemelten foglalkoztak a NATO bővítésének lehetőségeivel is. Bár a kérelmet tervező tagországok esetében a feltételek kapcsán adódhatnak megoldandó problémák, elviekben nyitott ajtókkal várják a csatlakozni vágyókat. Michael Turner, a NATO parlamenti közgyűlésének elnöke, a tanácskozás második napján a bővítés fontosságát hangsúlyozta. Ennek szellemében a közgyűlés határozottan támogatta a csatlakozást kérő országok szándékát, hiszen az új tagországok felvétele nagyobb stabilitást és biztonságot eredményezne az érintett térségekben. A zárónapi plenáris ülésen a szövetség bővítésének jelentőségéről a képviselők el is fogadták a közös nyilatkozatot. Ennek értelmében a tagállamok folyama-

Tavaly év végén Litvániában kilenc NATO-tagállam – köztük Magyarország – hajtott végre közös gyakorlatot.

tosan és elkötelezetten támogatják többek között Bosznia-Hercegovina és Macedónia közeledését a szövetséghez, Montenegró esetében pedig azt ajánlják a NATO-nak, hogy 2015 végéig döntse el, meghívja-e tagjai közé. A közgyűlés támogatása azt is jelenti, hogy minden lehetséges segítséget megad a felvételt kérő országoknak a NATO-csatlakozás érdekében. A nyilatkozatban kiemelték: a NATO bővítése nem jelent fenyegetést egyetlen országra sem, hanem a biztonság és a stabilitás erősítését szolgálja az euro-atlanti régióban.

VÁLLALÁSOK ÉS KONFLIKTUSOK

Hende Csaba honvédelmi miniszter és dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, a közgyűlés második napján külön megbeszélést folytatott Alexander Vershbow NATO-főtthekárhellyettessel. A tárgyaláson a tárca vezetője a tavalyi walesi csúcson hozott döntések kapcsán tájékoztatta a diplomatát a magyar felajánlások helyzetéről, az Iszlám Állam elleni nemzetközi katonai koalícióban történő magyar részvételről, az ország védelmi képességének

Bosznia-Hercegovina jó eséllyel pályázik a NATO-tagságra.

A klímaváltozás miatt az Északi-sarkvidék stratégiai jelentőségűvé válhat, Oroszország például nem is titkolja, terjeszkedni kíván a területen.

építéséről és a honvédelmi költségvetés jelentős növeléséről. A miniszter hangsúlyozta: Magyarország valamennyi felajánlását és vállalását teljesíti, és erejéhez mérten kiveszi a részét a biztonságot megerősítő intézkedésekből.

Alexander Vershbow a plenáris ülésen beszélt a NATO legégetőbb problémáiról és legfontosabb, rövid távon elvégzendő feladatairól. Kiemelte, hogy az új konfliktusok és a megváltozott struktúrájú fenyegetettség miatt a NATO és az Európai Unió együttműködése, valamint a szövetségen belüli stabilitás fontosabb, mint valaha. Ennek érdekében gyors, hatékony koordinációra és szolidaritásra van szükség. Utóbbira éppen Magyarországot hozta fel kiváló példának, amikor katonákat küldött Irakba.

Vershbow nem tett különbséget a keleti és a déli kihívások között. A NATO egyik legfontosabb feladata, hogy semmilyen problémát ne helyezzen egy másik elé, hanem védje meg minden tagját minden fenyegetéstől, érkezzen az bármilyen irányból is. Az ukrán–orosz konfliktus kapcsán Ukrajna védekezési jogát emelte ki. Azt, hogy egyes NATO-

tagországok adnak-e katonai eszközöket szomszédunknak, már egyéni joguk eldönteni, annak mérlegelésével, hogy ez elmélyíti-e a válságot. Annyi azonban bizonyos, ha az egyébként is törekénynek tűnő második minszki megállapodás összeomlik, Oroszország elszigetelődése folytatódni fog.

Napjaink egyik leglátványosabb militarizálási kísérlete az Északi-sarkon zajlik. Miután a klímaváltozás miatt, a jégtakaró olvadásával új hajóutak nyílnak meg, Oroszország nem titkolta terjeszkedni kíván a területen. Alexander Vershbow ezzel kapcsolatban megjegyezte: eddig a fenyegetés keletről és délről érkezett a szövetségesek irányába, lehet, hogy egy északival is számolni kell hamarosan, bár remélik, hogy az Északi-sarkvidék a békés együttműködés területe marad.

A MAGYAR SZEREP

Magyarország, mint NATO-tagország álláspontja egyértelmű: a szövetségnek határozottan reagálnia kell a biztonsági kihívásokra, érkezzenek azok délről vagy

keletről. A magyar kormány fontosnak tartja, hogy a NATO által Walesben elfogadott tavalyi készenléti akciótervet (amely többek között erősíti az 5. cikkely szerinti reagálóképességet, valamint a NATO hangsúlyosabb jelenlétét a keleti szárnyakon) minél hatékonyabban alkalmazni tudják, és a gyorsreagálású erőket mielőbb bevetésre kész állapotban legyenek. Ennek érdekében hazánk egy századdal járul hozzá a két nap alatt bevethető haderő felállításához, valamint részt vesz a balti légtér ellenőrzésében is. A külügyi és a honvédelmi tárca szerint az ország érdeke az is, hogy a NATO (más tagállamokhoz hasonlóan) Magyarországon is előretolt vezetési pontot hozzon létre.

A főtitkárhelyettes szerint az északatlanti szervezet elégedett a magyar teljesítménnyel. Mint mondta, Magyarország folyamatosan hozzájárul a NATO erőfeszítéseivel, például a C-17-es szállító repülőgépeket kiszolgáló pápai repülőtér tervezett fejlesztésével: az aktuális feladatokban Magyarország nagyon jól teljesít – összegezte Alexander Vershbow.

Magyarország például a C-17-es szállító repülőgépeket kiszolgáló pápai repülőtérrel is hozzájárul a NATO erőfeszítéseivel.

A fészek közelében

Katonáink korábban már Afganisztánban is bizonyítottak.

IRAKI MISSZIÓ

AZ ISZLÁM ÁLLAM (ISLAMIC STATE – IS) RÖVID IDŐ ALATT AZ AL-KAIDA NYÚLVÁNYÁBÓL NAPJAINK EGYIK LEGBRUTÁLISABB TERRORSZERVEZETÉVÉ VÁLT, AMELY RETTEGÉSBEN TARTJA A VILÁGOT. A KÜLFÖLDI TÚSZOK KIVÉGZÉSE ÉS A PÁRIZSI MÉSZÁRLÁS BEBIZONYÍTOTTA, HOGY TEVÉKENYSÉGÜK GLOBÁLIS PROBLÉMÁVÁ VÁLT.

Az Iszlám Állam kegyetlen módszerei és öntörvényűsége, valamint gyors terjeszkedése miatt elkerülhetlenné vált a nemzetközi katonai beavatkozás, amelyből Magyarország is kiveszi a részét. Erről, valamint az új kihívásokról beszélgettünk Korom Ferenc dandártábornokkal, a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökségének csoportfőnökével.

– Jelen pillanatban hány magyar katonát szolgál missziókban?

– Hatszáznegyvenkilencen tartózkodnak hadművelési területen, de a teljes létszám hétszázhuszonhat fő. A Bosznia-Hercegovinában működő EUFOR Althea kontingens egy része ugyanis itthon lát el készenléti szolgálatot, és csak szükség esetén lép hadművelési területre.

– Afganisztánban tavaly év vége óta csökkent a szövetséges (köztük a magyar) katonák létszáma...

– Igen, ott 2014. december 31-én véget ért az ISAF tevékenysége, ám 2015. január elsején új misszió kezdődött, a Resolute Support művelet. Ennek más a jellege. Az ISAF-műveletekben – a tanácsadás, az új afgán biztonsági erők felkészítése mellett – harcoló erőkkel is képviselte magát a koalíció. Ez januártól megváltozott. A szövetséges erők biztonságstabilizáló szerepe megszűnt, helyét az afgán erők vették át. A mi feladatunk immár csak a tanácsadás és a mentorálás.

– Melyek az eddigi tapasztalatok? Sikeres volt a váltás? Megbirkóznak az afgán erők azokkal a problémákkal, amelyekkel eddig a koalíciós erőknek kellett?

Korom Ferenc dandártábornok

Jelenleg hétszázhuszonhatan teljesítenek külszolgálatot, különböző beosztásokban.

Az MH EUFOR Kontingens egy része itthon áll készenlétben.

A kurd biztonsági erők akcióiban.

– A szövetségesek alapvetően megnyugtató biztonsági helyzetet hagytak maguk után Afganisztánban. Véleményem szerint ezt a jelenlegi afgán erő képes szinten tartani. Fontos tudni, hogy az óriási, 360 000 főből álló szervezetről beszélünk. Ebbe beletartozik a teljes afgán hadsereg, a rendőrség, a határőrség és a nemzetbiztonsági erők is.

– 2009-ben ön PRT-parancsnok, 2013-ban pedig az ISAF Északi Regionális Parancsnokságának törzsfőnöke volt. Amikor missziós tervet dolgoz ki a csapatával, bele tudja építeni a személyes tapasztalatait is?

– Hogyne. Egy ilyen felkészülés számtalan szegmensből áll össze. Többek között a logisztikai, pénzügyi háttérrel is biztosítjuk, egy egész infrastruktúrát kell kiépíteni. Óriási előnyt jelent, ha az embernek van személyes tapasztalata.

– A most Afganisztánban szolgálatot teljesítő magyar katonák tanácsadói és mentorálási tevékenysége mennyiben változott az eddigiekhez képest?

– Szintben feljebb toldott. 2009-től a tanácsadói feladatokat alapvetően kandakoknál, zászlóaljszintű alakulatoknál végeztük. Most feljebb léptünk, dandár- és hadtesttörzsek, parancsnokságok mentorálásával foglalkozunk. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy amíg korábban harcolni tanítottuk az afgán erőket, most már a hadműveletek tervezésére oktattuk őket.

– 2014 szeptemberében alakult meg az IS elleni nemzetközi koalíció, a magyar országgyűlés 2015 áprilisában szavazta meg a csatlakozásunkat. Hány or-

A radikális dzsihadista szervezet megalapítása Abu Musab al-Zarqawi nevéhez köthető, és kezdetben Iraki al-Kaidaként ismerte meg a világ. Története során többször változtatott nevet (ISIL, ISIS, DAESH), de tavaly óta az Iszlám Állam (IS) az általánosan használt megjelölés. A név azért is különös, mert nem egy földrajzi értelemben vett régiót jelöl, hanem egy ideológiai alapút, amelynek tényleges nagysága folyamatosan változik, attól függően, hogy az IS harcosai elfoglalnak vagy elvesztenek egy-egy területet. Története az Irak elleni invázió idejére nyúlik vissza, amikor öngyilkos merényletekkel hívta fel magára a figyelmet. Bár al-Zarqawit 2006-ban meggyilkolták, a szervezet tovább erősödött. Több csoport fúziójával kikiáltották az Iraki Iszlám Államot, melynek vezetője Abu Omar al-Baghdadi lett. Gyorsan erősödtek, „fennhatóságukat” és pozíciójukat a szíriai polgárháborúban igyekeztek kiterjeszteni, megerősíteni. 2014-ben kikiáltották a kalifátust, ezzel egy időben felvették az Iszlám Állam nevet, amely vallási fennhatóságot hirdet a világ bármely pontján élő muszlimok felett, a többségükben muszlimok lakta régiókban pedig politikai hatalmat is akar gyakorolni. Az IS az iszlám sajátos jogértelmezése által brutális erőszakot alkalmaz mindenki ellen, aki vélt vagy valós érdekeit sérti. Katonái civilek, nők és gyerekek ezreit mészárolják le, ezeket gyaláznak meg vagy rabolnak el akcióik során, a nyilvános kivégzések felvételeit pedig a világhálón terjesztik, ezzel egyre nagyobb figyelmet követelve maguknak. Az Iszlám Államot az ENSZ terrorszervezetként tartja számon, kegyetlenségét pedig jól jellemzi, hogy hivatalosan még az al-Kaida is megszakította vele a kapcsolatot. 2014 szeptemberében (iraki kérésre) az USA vezetésével nemzetközi katonai koalíció felállítását határozták el, amelyhez idén csatlakozott Magyarország is. Az erről szóló határozatról 2015 áprilisában döntött az Országgyűlés, melynek értelmében hazánk száztizenhat katonát küld Irakba, biztonsági és őrző-védő feladatok ellátására.

szág vesz részt az éppen aktuális, illetve a tervezett hadműveletekben?

– Az Iszlám Állam tevékenysége, annak megítélése nagyon bonyolult. Nem egy alapjaiban szervezett katonai struktúráról beszélünk. Műveleteik nem olyan háttérrel rendelkeznek, mint amit például Afganisztánban megszokhattunk. Területszerzési harcként definiálhatjuk, a megszerzett területeken pedig egy ide-

ológia brutális, erőszakos terjesztése zajlik. A koalíció éppen emiatt, az agresszív, gyilkos ideológia világméretű terjedése miatt jött létre. Nem véletlen, hogy a jelenleg 62 országot tömörítő IS-ellenes szövetség nemcsak európai nemzetekből és az USA-ból áll, hanem arab államokból és olyan nemzetekből is, amelyeket jelen pillanatban közvetlenül még nem fenyeget az Iszlám Állam, de tudják, hogy

erre bármikor sor kerülhet. Azt az országot, amelyik felfogja, hogy az IS milyen kockázatot hordoz magában, nem kell meggyőzni a veszély megszüntetésének fontosságáról. A magyar vezetés már a koalíció előkészületeinél jelezte hazánk részvételi hajlandóságát, először haditechnikai anyagok (lőszerek) átadásával, a későbbiekben pedig a katonai szerepvállalással. Ez utóbbit az Országgyűlés áprilisban szavazta meg. Stratégiaileg mindenképpen jó elgondolás, ha azt mondjuk, hogy nem engedjük be országunkba a terrorizmust, hogy itt kelljen vele megküzdenünk, hanem közvetlenül a fészke közelében szállunk vele szembe, és csírájában fojtjuk el.

– Száztizenhat katonánk tevékenykedik majd Irakban a műveleti területen, és huszonhat fő áll itthon készenlétben. Milyen feladatokat látnak majd el a misszió során?

– Utóbbiak tartalékként állnak rendelkezésre, hogy ha a feladat megkívánja, bármikor kiutazhassanak. Hat katonánk a különböző szintű törzseknél tevékenykedik majd a bagdadi parancsnokságon. Egyben a száztíz másik magyar katona tevékenységét is segítik. Fontos tudni, hogy ez a koalíció nem ugyanolyan, mint az 1991-es Öböl-háború idején. Itt minden egyes tagállamnak egyeztetnie kell Irakkal azzal kapcsolatban, hogy az ott szolgálatot teljesítő hadereje hogyan és miként látja el a feladatát. Ebben az egyeztető folyamatban vállal majd orosz-lánrészt a törzseknél dolgozó hat katonánk. A száztíz fős állomány pedig azt a meghatározott force protection feladatot hajtja vég-

Az afgán helikopteresek mentorálását új csapattal és feladattal folytatjuk.

re, amelyet Magyarország magára vállalt, az Országgyűlés pedig jóváhagyott. Ez a gyakorlatban a kurd területeken a kiképzést támogató erők biztonsági felügyeletét jelenti. Magában foglalja az objektumok és a kiképző erők védelmét, de adott esetben – ha szükséges – a kiképzésben is részt tudnak venni.

– **Konvojbiztosítási feladataik is lesznek?**

– Ha szükség lesz rá, akkor igen. Katonáinkat erre is kiképeztük, képesek el látni az ilyen jellegű biztosítást.

– **Afganisztán jó gyakorlóterepnek tekinthető az iraki misszióhoz, hiszen a magyar katonák ott is láttak el hasonló szolgálatot. Mennyiben különbözik mégis a két misszió egymástól?**

– Nagyban. Nem szabad a kettőt összekeverni. Ebben az esetben, ha valaki csupán a veszélyeztetettséget próbálja összehasonlítani a két ország között, az rossz úton jár. Egyfelől Irakban a háború után kialakult egy közigazgatási rendszer, amely a mai napig funkcionál. Ez Afganisztánban még alacsony szinten működik. Irakban sokkal inkább biztosítottak a feltételek ahhoz, hogy katonáink a megfelelő körülmények között végezhessék a munkájukat.

– **Egyszer azt nyilatkozta, hogy csapatával mindig a legrosszabbra készül fel egy hadművelet megtervezése során...**

– Ez nemcsak rám, ránk vonatkozik, hanem minden kint szolgáló katonára is

érvényes. Ha így gondolkodunk, kisebb a hibalehetőség. Az iraki viszonylagos és látszólagos nyugalom nem téveszthet meg bennünket. Ha katonáink csupán a szemüknek hisznek, és eltűnik egészséges félelemérzetük, akkor bajba kerülhetnek. Ha óvatosan, a legrosszabbra felkészülve végzik feladataikat, akkor könnyen elkerülhetik azokat a hibákat, amelyek bajba sodorhatják őket. Visszaülve az összehasonlításra, ezt az óvatos, a legrosszabbra is felkészülő taktikát véleményem szerint sikerrel alkalmaztuk Afganisztánban. Irakban is így kell tennünk.

– **Az iraki misszióval kapcsolatos kiképzés során mire fektették a fő hangsúlyt?**

– A szokásos kiképzésen túl, a felkészítést alapvetően a katonákra váró környezet bemutatására építettük. Feldolgoztuk a korábbi missziós tapasztalatokat is, nem csak az afganisztáni, és természetesen begyakoroltattuk azokat az eljárásokat, amelyekre szükségük lesz a feladatuk végrehajtásához.

– **A kiválogatásnál előnyben volt az, aki részt vett már például egy afgán misszióban?**

– Nem. Soha nem ennek alapján válogatunk. Mindig a felkészítésen nyújtott teljesítmény dönti el, hogy kik kerülnek a kontingensbe. A missziós tapasztalat persze nem hátrány, de ebben az esetben nem is előny.

– **Mely alakulatok állományából tevődik össze az első kontingens?**

– Mindig igyekszünk úgy összeállítani a missziós csapatot, hogy a mag egy összeszokott alegységből érkezzen. Éppen ezért a kiutazók zömét általában egy alakulat adja. Az iraki esetben elsősorban az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövészszázlójából válogattunk. A második váltás összeállításakor már az első misszió tapasztalatait is figyelembe tudjuk venni, azaz folyamatosan alakíthatunk az összeállítási struktúrán. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokságnak egyébként van a váltásokra egy remekül kidolgozott rendszere, alapvetően mi is ahhoz alkalmazkodunk.

– **Mikor indul ki az első kontingens?**

– Majd akkor, ha úgy látjuk, hogy minden olyan feltételt biztosítottunk a magyar katonáknak, amelyek segítségével probléma nélkül el tudják látni feladatukat.

Iszlám Állam: romok és pusztítás.

Force protection: a magyar katonák őrizték már a kabuli nemzetközi repülőteret is.

BÚCSÚ ÉS MODERNIZÁLÁS

Elsőként köszönt el a szolgáltatótól a közös NATO légtérelenőrző repülőgép-flotta LX-N90449 lajstromjelű Boeing E-3A AWACS repülőgépe. Az 1983-ban hadrendbe állt gép 2015. május 23-án hajtotta végre utolsó feladatát a németországi Geilenkirchen repülőtéréről felszállva. Az AWACS-ből kiszerelik a titkos, a fontos, illetve a még használható rendszereket, majd június 23-án az arizonai Tucson repülőgép-temetőjébe repül. A gépállomány így tizenhatra csökken, amelyből tizennégy repülőgép kapja meg a teljes pilótafülke-modernizálást. Az első, átépített Sentry április 29-e óta hajtja végre a tesztrepüléseit Seattle-ből, a Boeing üzeméből indulva. A tervek szerint a tizennégy gépes flotta modernizálása 2018-ra fejeződik be.

airheadsfly.com

A JÖVŐ LÖVÉSZPÁNCÉLOSA

Az isztambuli IDEF 2015 nemzetközi haditechnikai kiállításon mutatkozott be a török FNSS új generációs lánctalpas gyalogsági harcjárműve, a Kaplan-20. A legnagyobb helyi harcjárműgyártó vállalat mérnökei szerint ez a típus lehet (az Altay közepes harckocsi mellett) a török hadsereg jövőbeli alapvető harcjárműve. Az alacsony építésű, 22–25 lóerő/tonna teljesítményű hajtáslánccal felszerelt járműre – a vevő kívánságának megfelelően – a 20 milliméter űrméretű gépágyútól a 105 milliméteres ágyúig lehet válogatni majd a fegyverzetből. Az úszóképes harcjármű a háromfős személyzetén kívül hat katonát képes szállítani a hidraulikus működtetésű rámpán keresztül elérhető küzdőtérben.

janes.com

HORDOZÓT, DE MILYET?

Komoly vita bontakozott ki Indiában az ország következő, saját fejlesztésű repülőgép-hordozójával kapcsolatban. A Vikrant-osztály második hajóegysége, az INS VISHAL előzetes tervezési munkálatainak költségét most hagyta jóvá az indiai kormány. Az alapvető kérdés: a 65 ezer tonnásnál is nagyobb, az amerikai szuperhordozók méretét közelítő indiai hajó hagyományos vagy nukleáris meghajtású legyen? A haditengerészet szakértői szerint az ország mérnökei hamarosan képesek lesznek olyan kisméretű, könnyűvízes nukleáris reaktor megépítésére, amelynek teljesítménye elegendő lesz a VISHAL mozgatására. De vajon Indiának lesz-e pénze a számítások szerint a hagyományos hordozókhoz képest háromszor annyiba kerülő, nukleáris meghajtású hajóegység megépítésére és üzemeltetésére?

idrw.org

ÉRKEZIK AZ ELSŐ H145M

A német hadsereg különleges erőinek szánt 15 darab Airbus Helicopters H145M (korábbi nevén EC645 T2) első példánya még idén a Bundeswehrhez kerülhet, miután a gép megkapta az európai légügyi hivatal, az EASA típus-alkalmassági bizonyítványát. A helikopterek kifejezetten a német Kommando Spezialkräfte (KSK) igényeinek felelnek meg. A civil H145-ös változatra alapozott prototípus 2014 novemberében repült először. A gép megnövelt, 3700 kilogrammos maximális felszállótömeggel, oldalajtóba szerelhető géppuska-állványokkal, fegyverzethordozó pilonokkal, nappali és éjjeli elektrooptikai kamerarendszerrel, „öngyógyító” üzemanyagtartályokkal, elektronikai önvédelmi rendszerekkel és részleges páncélozással rendelkezik.

defense-aerospace.com

2015. május 14-én megérkezett a finn hadsereg első 20 Leopard 2A6NL harckocsija Hollandiából. Az északi ország kormánya még 2014 januárjában 200 millió euróért vásárolt száz, a holland haderő állományából kivont, használt harckocsit. A szükséges átvizsgálások, karbantartások és a finn hadsereg igényeinek megfelelő átalakítások után 2016-tól hadrendbe álló 2A6NL-ek a már meglévő 2A4-es változatú Leopard 2-eseket váltják majd fel fokozatosan. A jelenlegi tervek szerint az új, modern harckocsikon 2016-tól már a sorkatonák is szolgálhatnak, mert addigra rendelkezésre áll a megfelelően kiképzett tiszti, altiszti állomány is. Mind a 100 harckocsi – a szükséges logisztikai, üzemeltetési körülmények megteremtése után – 2019-re lesz hadrendben.

puolustusvoimat.fi

FINNORSZÁG: JÖNNEK A LEOPARDOK

SPANYOL-TÖRÖK HADIHAJÓ

Törökország és Spanyolország szerződést kötött a török haditengerészet új, helikopterek hordozására is alkalmas, partraszállást támogató hajóegységének gyártásáról. A leendő török vízi jármű alapja a spanyol Navantia fejlesztette, 26 ezer tonnás vízkiszorítású JUAN CARLOS I (L61). A török haditengerészet igényeinek megfelelően átalakított úszóegységet a helyi SEDEF hajógyárában építik meg, a Navantia pedig az ehhez szükséges terveket, technológiát, felszereléseket és tervezési-építési segítséget adja. Spanyol lesz a hajó több fő egysége, így a hajtóművek és az integrált fedélzeti ellenőrzőrendszer is. A tervek szerint a török haditengerészet leendő zászlóshajóját, egyben első partraszállást támogató hajóegységét 2021-ben adják át.

defense-update.com

INFORMÁCIÓS KIKÉPZÉS

Az Északi Régió Kiképző, Tanácsadó, Közreműködő Parancsnokság (Train, Advise, Assist Command – North, TAAC-N) tervező- és koordináló munkájának eredményeként megérkezett az Afgán Nemzeti Hadsereg 209-es hadtestének shaheen-i táborába az információs műveletek (Information Operation – INFOOPS) végrehajtását segítő, több millió dollár értékű technikai felszerelés. Az afgán tiszteknek és altiszteknek tartott háromnapos felkészítő tréninget oklevélátadó ünnepség zárta, amelyen Shah Mohammad Zakeri vezérőrnagy, hadtestparancsnok és Andreas Hannemann vezérőrnagy, a TAAC-N parancsnoka egyaránt kiemelte a lakossággal történő kapcsolattartás fontosságát és a pozitív propaganda erejét.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

LÉGI ROHAM KOSZOVÓBAN

A Koszovóban szolgáló MH KFOR Kontingens Delta százada légiroham-gyakorlaton vett részt, amelynek forgatókönyve szerint Mitrovicától északkeletre egy (a hegyekben 1400 méter magasan található) ellenséges bázist kellett felszámolniuk. Mivel a szemben álló erő ellenőrzése alatt tartotta a támaszponthoz vezető közutat, ezzel akadályozva a KFOR-alegységek szabad mozgását, a feladatot három amerikai UH-60 Black Hawk, két horvát Mi-8-as és egy szlovén Bell 412-es helikopter alkalmazásával hajtották végre a békefenntartók. Az objektum sikeres megtisztítása után a Delta század egységeit kivonták a területről.

Kép és szöveg: Csajbók József zászlós

Új törzsfőnöke van a bosznia-hercegovinai EUFOR-missziónak: a pozíciót 14 hónapig betöltő Szűcs András dandártábornokot Mihócza Zoltán dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság törzsfőnök-helyettese váltotta. A Butmir táborban megtartott ünnepélyes ceremónián többek között részt vett Johann Luif vezérőrnagy, az EUFOR parancsnoka, Lars Gunnar-Wigemark, az EU bosznia-hercegovinai delegációjának vezetője, illetve Fucsku Sándor vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka.

Honvedelem.hu; fotó: euforbih.org

TÖRZSFŐNÖKVÁLTÁS

MAGYAR GYŐZELEM

Több mint ötszáz résztvevő, köztük ötven magyar békefenntartó is indult a Dancon March, vagyis a Dán Menet különböző távjain, Koszovóban. A verseny története 1972-ig nyúlik vissza, azóta minden olyan művelési területen, ahol dán katonák szolgálnak, megrendezik a népszerű erőpróbát. A katonák ezúttal is egyenruhában, tíz kilós hátizsákokat cipelve teljesítették a huszonöt, illetve az ötven kilométeres, hegyes-völgyes útvonalat. Az utóbbi távon Vakhal Norbert főtörzsőrmester bizonyult a leggyorsabbnak: az MH KFOR Kontingens katonája 5 óra 43 perces idővel ért célba, ami új rekordot jelent.

*Csajbók József zászlós
Fotó: MH KFOR Kontingens*

CIPRUSI LÁTOGATÁS

Ljubisa Dikovic vezérezredes, szerb vezérkari főnök vezetésével katonai delegáció látogatott Ciprusra, az UNFICYP magyar kontingensében szolgáló szerb katonákhoz. A vendégekkel Kovács Imre alezredes, a kontingens parancsnoka ismertette a magyar–szlovák–szerb–ukrán többnemzeti alegység felelősségi körzetébe tartozó 4. szektor felépítését és feladatrendszerét. A delegáció az Athienou településen szolgáló 1. magyar–szerb lövészszakasz mellett megismerkedett a Szent István Járőrbázissal, valamint a 4. szektorban működő 2. szerb lövészszakasz élet- és munkakörülményeivel.

Kép és szöveg: Kantár György főhadnagy

VÁLTÁS MALIBAN

Már érezhető az ENSZ Mali Biztonságot Stabilizáló Missziójának, a francia művelési misszióknak, illetve az Európai Unió Mali Kiképző Missziójának (EUTM Mali) erőfeszítései. A mali hadsereg zászlóaljainak felkészítéséhez a Magyar Honvédség katonái is hozzájárulnak, feladatuk sikeres végrehajtását a hadszíntéren, a Bamakóba telepített EUTM Mali Misszió parancsnokságán Král Attila ezredes segíti. A magyar–portugál mesterlövész-kiképző csoportnál történt váltás után a közel-múltban Balogh Ádám hadnagy vezetésével újabb négy magyar katona kezdte meg szolgálatát.

Kép és szöveg: K. A. ezredes

Honvéd tisztjelöltek ünnepe

LUDOVIKA FESZTIVÁL

HAGYOMÁNYOSAN A BUDAPESTI ORCZY-PARK ADOTT OTTHONT A LUDOVIKA FESZTIVÁLNAK, MELYET AZ IDÉN ELŐSZÖR A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM SZERVEZÉSÉBEN RENDEZTEK MEG A TISZTAVATÁST MEGELŐZŐ, ÚGYNEVEZETT SZÁZNAPOS ÜNNEPSÉG EGYIK KÖZPONTI PROGRAMJAKÉNT.

Százegy kitűnő fiatal napján köszöntöm önöket, ezen a nagyszerű ünnepen – üdvözölte a megjelenteket Hende Csaba honvédelmi miniszter kiemelve: a felsorakozott honvéd tisztjelöltek feladataikra testileg, lelkileg és szellemileg is felkészültek. Mint fogalmazott, ezek a fiatalok nagy hittel, tiszteletreméltó lelkesedéssel, komoly elkötelezettséggel és kemény munkával készültek fel arra, hogy valóra váltsák álmaikat: honvédtisztként szolgáljanak.

– A magyar embereket szolgálják majd békében és éles helyzetekben, megvédik határainkat. Szá-

míthatunk rájuk ipari és természeti katasztrófák idején, és ők azok, akik ott lesznek a világ válságövezeteiben is, hogy megteremtsék a stabilitást – jelentette ki Hende Csaba.

A tárcavezető beszéde után Schmittné Makray Katalin elmondta: nagy meg-

tiszteltetés volt számára az, amikor a Ludovika Zászlóalj zászlóányának kérte fel, hiszen nagyapja és édesapja egyaránt katonaként szolgált, ludovikás tisztek voltak. Felhívta a figyelmet a magyar történelem azon alakjaira, akik követendő példát jelenthetnek a jelen generációnak.

– A következő nemzedéknek pedig már önök, mai ludovikások lesznek a példaképei, de ahhoz hogy kivívják a tiszteletet és a megbecsülést, sokat kell tenniük – szögezte le a zászlóánya, majd úgy fogalmazott: nem elég elsajátítani a legkorszerűbb ismereteket, de a jel-

lem, az emberi viselkedés is példaértékű kell, hogy legyen.

Dr. Sára Botond Attila, a VIII. kerület alpolgármestere örömet fejezte ki, hogy Józsefváros immár hatodik alkalommal rendezi meg – az MH Ludovika Zászlóaljjal és a Nemzeti Közsolgálati Egyettemmel közösen – a Ludovika Fesztivált.

– Száz nap, és önök ismét felsorakoznak, s a szívük a torkukban dobog majd – mondta Sári Szabolcs alezredes. Az MH Ludovika Zászlóalj megbízott parancsnoka elismeréssel szólt a hallgatókhoz, ugyanakkor felhívta a figyelmet a tisztavatást megelőző száz feladataira is.

A beszédek követően elismeréseket adtak át a kiváló tanulmányokat folytató negyedéves honvéd tisztjelölteknek. A Bolyai Vándorkardot Verbényi Dávid, a Bolyai Díszőrt Szabó Szilvia, a Ludovika Emlékkardot Kapcsándi Tamás, a Kossuth Díszőrt Szabó Bernadett, a Repülő Díszőrt Kiss Zsolt, a Kvasz András Repülő Díszőrt Fábíán Kristóf, az újonnan alapított Szent László Díjat pedig Szatmári András Zoltán vehette át. Emellett átadták a Hadik András Tanulmányi Vándordíjat, a Had- és Biztonságtechnikai Mérnöki Alapképzési Szak, haditechnikai szakirány, fegyverzettechnikai specializáció 161-es számú IV. évfolyamos tancsoportjának. A megnyitót követően számos érdekes programmal folytatódott a Ludovika Fesztivál. A látványos katonai, rendészeti és katasztrófavédelmi bemutatókon, valamint a különböző sportrendezvényeken túl az egyetemi karok által szervezett vetélkedőkön bepillantást nyerhettek az egyetemen folyó képzésekbe az érdeklődők, akik a fesztivál ideje alatt óránként indított épületlátogatás keretében megismerkedhettek az oktatási intézménynek ott-hont adó létesítménnyel is.

TERVEZIK A GYAKORLATOT

Dr. Böröndi Gábor dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnem főnöke vezetésével Székesfehérváron rendezték meg a Brave Warrior 2015 elnevezésű gyakorlat fő tervezői konferenciáját. A kiemelt jelentőségű erőpróba a NATO gyakorlati-kiképzési rendszerében is szerepel, a Trident Juncture 2015 elemeként. A szeptember–októberben hazánkban megrendezendő, magyar vezetésű gyakorlaton nyolc nemzet mintegy kétezer katonája vesz majd részt. A tevékenység kiemelt mozzanata lesz az MH 5. Bocskai István Lövészdandárra épülő zászlóaljharccsoport harci képességének felmérése és ellenőrzése.

Honvedelem.hu; fotó: Bödő Viktória

KATONAIBÚVÁR-TANFOLYAMOK

Idén is megrendezték Szentesen a katonabúvár-alaptanfolyamot, amelyre az MH 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóaljtól, az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezredtől, valamint az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóaljtól érkeztek jelentkezők. A négyhetes alapfelkészítéssel párhuzamosan – ugyancsak Márton Róbert főtörzsőrmester, mesterbúvár irányítása mellett – merülésvezetői képzésre is került. A merülési feladatokat a szentesi városi uszodában, az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred búvárbázisán, illetve a mályi és a nyékládházai bányatavakban hajtották végre.

Kép és szöveg Kiss Gábor tizedes

EJTŐERNYŐS ALAPKIKÉPZÉS

Az MH 86. Szolnok Helikopterbázis adott otthont az éves ejtőernyős alapkiképzésnek, amelyen az MH Összhaderőnemi Parancsnokság alárendelt alakulataitól harmincan, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karáról pedig tizenegyen vettek részt. Az elméleti ismeretek, illetve a gyakorlati fogások elsajátításából álló kiképzés vizsgával zárult, az újoncok ezután hajtották végre első ejtőernyős ugrásukat 800 méterről. A felkészítést Ágoston József törzsőrmester vezetésével az MH 86. Szolnok Helikopterbázis speciális ejtőernyős kiképzőcsoportjának tapasztalt oktató segítették.

Kép és szöveg: Farkas Ferenc főtörzsőrmester

TŰZOLTÓK VERSENYE

Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság három napos tűzoltó szakmai versenyén vettek részt a Magyar Honvédség tűzoltóalegységei Kecskeméten, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison. A versenyzők elméleti felkészültségüket, fizikai állóképességüket és ügyességüket is összemérték: az egyéni indulók többek között a tűzoltó-akadálypályán, a csapatok pedig a 4x100 méteres váltófutásban is bizonyíthattak. A verseny vándorserlegét az MH 86. Szolnok Helikopterbázis csapata nyerte, egyéniben pedig az MH Anyagellátó Raktár bázis táborfalvai bázisán dolgozó Tarnóczi Tibor közalkalmazott bizonyult a legjobbnak.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi helyőrségében tartották meg az afganisztáni műveleti területre induló MH Biztosítós szakasz második váltásának búcsúztató ünnepségét. A Mazar-e Sharif-ban létrehozott többnemzeti biztosítós század részeként, a közel 30 fős szakasz katonáinak feladata az Északi Régió Kiképző, Tanácsadó, Közreműködő Parancsnokság alárendeltségébe tartozó tanácsadói csoportok szállítása és biztosítása lesz. Az ünnepségen Takács Attila dandártábornok, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka köszönt el a külszolgálatra indulóktól.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

„SZÁRAZON” IS BIZONYÍTOTTAK

Az alakulatnál rendszeresített légvédelmi gépágyúkkal, illetve a Cougar tűzszerészjárművek toronygéppuskáival hajtottak végre éleslövészetet az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred hadihajós katonái a Várpalota közelében található nullaponti lőtérrel. Mivel a Magyar Honvédség nem rendelkezik vízi lőtérrel, a hadihajósok a hajókról gumikerekes utánfutóra átszerelt gépágyúkkal teljesítették a kiképzési tervekben előírt feladataikat. A páncélozott szállító harcjárművekre, illetve forgószárnyas imitációra végrehajtott lögyakorlaton kiváló eredményt értek el a hadihajósok; hasonló pontossággal célzott a Cougar toronygéppuska-lövészetre kijelölt állomány is.

Honvedelem.hu; fotó: Várkonyi Melinda százados

A HONVÉDELEM NAPJÁN

A honvédelem napja mindazoké, akik fegyverrel a kézben szolgálták és szolgálják a hazát – hangsúlyozta Hende Csaba honvédelmi miniszter a budai várban, a Dísz téren található honvédelemlékműnél tartott ünnepségen. A tárcavezető rámutatott: már öt éve folyik a munka a honvédelmi rendszer teljes megújításán, s végre eljött az idő, hogy a szükséges törvényi változások és a honvédelem rendszerének alapvető átalakítása után dinamikusabban növekedjenek a honvédelemre szánt források is.

Nyulas Szabolcs
Fotó: Dévényi Veronika

GÁLAMŰSOR A KATONÁKNAK

A történelmi katonaváros, Székesfehérvár és vezetősége gálaműsorral köszöntötte katonáit. A Vörösmarty Színházban rendezett ünnepi eseményen mondott beszédében Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára hangsúlyozta: a honvédséget ezer szál köti össze Székesfehérvárral, ahol a katonák háborúban és békeidőben egyaránt szolgálták a hazát, és teljesítették kötelességüket. Munkájuk a jelen korban is áldozat, s mindez egyszerre nemzeti érték és követendő példa. Az államtitkár beszéde után a város vezetői elismeréseket és emléktárgyakat adtak át. A rendezvény a helyi művészek gálaműsorával zárult.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

ÜLÉSEZETT A NATO KATONAI BIZOTTSÁGA

A NATO Katonai Bizottságának kétnapos brüsszeli ülésén a résztvevők a Walesben elfogadott készenléti akcióterv katonai feladatainak értékelésén túl, áttekintették az afganisztáni Eltökélt Támogatás és a koszovói KFOR-művelet aktuális kérdéseit is. Mindezek kapcsán a hazánkat képviselő dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke felszólalásában hangsúlyozta: Magyarország támogatja a folyamatokat, és aktívan részt is vesz azokban; példaként említette a pápai légibázis fejlesztését, valamint szerepvállalásunkat a balti légtérvédelemben. Szólt továbbá a magyar NATO képességintegráló elem (NFIU) készenléti helyzetéről, illetve a KFOR-művelethez történő hozzájárulásunk fenntartásáról is.

Kép és szöveg: Honvéd Vezérkar

VEGYIVÉDELMIK ÜNNEPE

Szent Flórián napja nemcsak a tűzoltók, hanem a vegyivédelmi katonák ünnepe is. Az ebből az alkalomból Székesfehérváron, az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóaljnál rendezett állománygyűlésen felolvasták Hende Csaba honvédelmi miniszter és dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke köszöntőlevelét. Ünnepi beszédében Miklovich János ezredes, parancsnok megemlékezett a vegyivédelem történetéről, a fegyvernem 1950-ben történt hazai megalakulásáról, és szólt a technikai fejlesztések, illetve a NATO-képességek erősítésének fontosságáról is. Az állománygyűlés elismerések átadásával ért véget.

Kép és szöveg: Kocsis Balázs százados

KATONÁK A GAMER EXPÓN

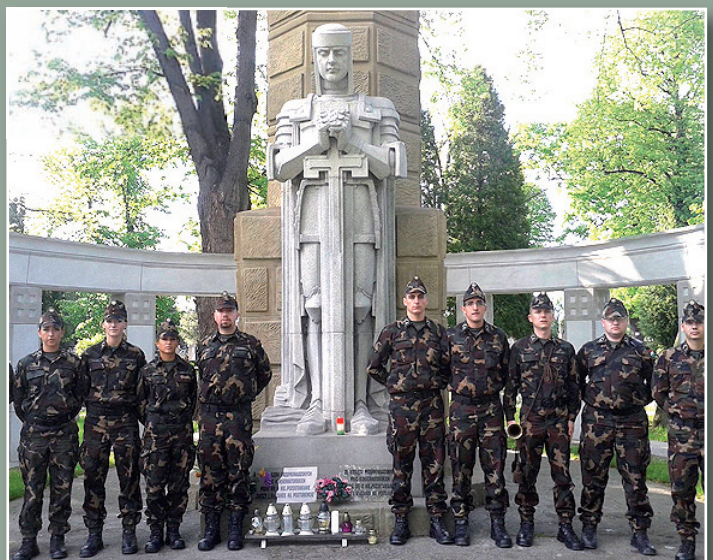
Első alkalommal rendezték meg Debrecenben az ország legnagyobb gamer expóját, a PlayIT Show-t, amelyen az MH 5. Bocskai István Lövészdandár, illetve a Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium is képviseltette magát. A zsűfólásig megtelt Főnix Csarnokban a látogatók kipróbálhatták a legújabb videojátékokat és elmerülhettek a virtuális világban, de ízeletet kaptak a honvédség mindennapjaiból is. Többek között egy BTR-80/A típusú páncélozott szállító harcjármű, fegyverzeti bemutatók és különböző feladatok vártak azokra, akik bele akartak kóstolni a katonáéletbe. A bemutató sikerét jelezte, hogy az egyenruhások standja előtt egész nap kígyóztak a sorok.

Kép és szöveg: Cs. Sárkány Beáta hadnagy

MAGYAR HADISÍRGONDOZÓK LENGYELORSZÁGBAN

Magyar katonák is részt vettek a Német Hadisírgondozó Népi Szövetség által kezdeményezett szakmai látogatáson Lengyelországban, ahol lengyel és német társaikkal közösen a Pustki-dombon lévő 123. számú katonatemetőt újították fel. A magyar delegációt a HM Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály (HM TKHKF) munkatársai mellett az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság hadisírgondozó szakállományához tartozó katonák, illetve az MH Altiszti Akadémia római katolikus tábori lelkesze alkották. A magyar csoport a felújítási munkálatok mellett több olyan katonatemetőt is felkeresett, ahol magyar hősi halottak is nyugszanak.

Honvedelem.hu; fotó: HM TKHKF

Egészségügyiek gyakorlaton

ÉLETMENTŐK

A SÉRÜLTEK TEREPEEN TÖRTÉNŐ ELLÁTÁSÁT, A BALESETI HELYSZÍN KIÜRÍTÉSÉT ÉS A ZÁSZLÓALJSZINTŰ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓ HELY (ROLE 1) ÜZEMELTETÉSÉT GYAKOROLTÁK HÁROMNAPOS SZAKHARCÁSZATI FOGLALKOZÁSUKON AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LÖVÉSZDANDÁR HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTJÁNAK KATONÁI.

Megkezdte a felkészülést az őszi NATO CREVAL (Combat Readiness Evaluation of Land Headquarters and Units) ellenőrzésre a Bocskai-dandár hódmezővásárhelyi 62. lövészászlóalja: a szövetségi műveletekre felajánlott alegység alkalmazási készenlétének felmérésekor az egészségügyi központot biztosító elemként alkalmazzák majd. Jelenleg a Magyar Honvédségnek három ilyen, zászlóalj-szintű, úgynevezett Role 1 képességgel rendelkező egészségügyi szervezete van, mindhárom a debreceni dandár alárendeltségébe tartozik.

– Az ellenőrzésre április végén, tannermi foglalkozásokkal kezdtük a felkészülést, ami az egészségügyi katonák már meglévő ismereteinek felfrissítését szolgálta. Az oktatásban résztvevő-

ket arra készítettük fel, hogy vészhelyzetek alkalmával műveleti területen is képesek legyenek a sérültek ellátására, készség szintjén sajátítsák el a rendelkezésükre álló eszközök használatát. A továbbképzés fele részben gyakorlati foglalkozásokból állt. A munkánkat az Országos Mentőszolgálat sokéves, aktív sürgősségi ellátási tapasztalattal és nemzetközi vizsgákkal rendelkező mentőorvosai, mentőtisztjei és a Szegedi Tudományegyetem sürgősségi osztályának szakemberei instruktorként segítették. A szituációs gyakorlatokon valóság-hű sérüléseket szimuláltunk, az egy-egy adott sebesülés tüneteire felkészített katonáknak és „maszkmestereinknek” köszönhetően – lapozza a képzési tervet dr. Pusztai Erzsébet alezredes, az MH 5. Bocskai István Lő-

Dr. Pusztai Erzsébet alezredes

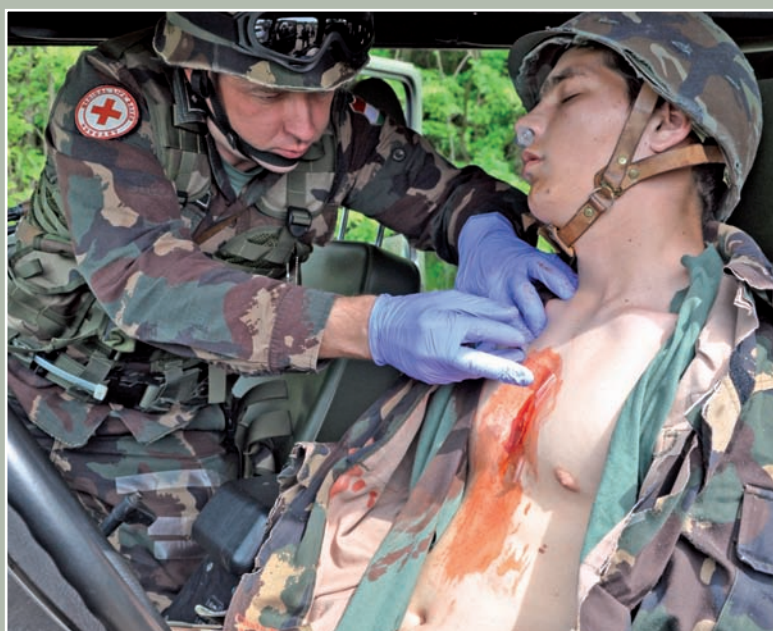
vészdandár Egészségügyi Központjának parancsnoka.

A felkészülés május közepén a dóci gyakorlótéren háromnapos egészségügyi szakharcászati foglalkozással, a laktanyában elsajátított ismeretek terepen történő alkalmazásával folytatódott. Ezen a zászlóaljszintű egészségügyi központ teljes személyi állománya részt vett, minden technikai eszközüket alkalmazták. A kitelepülés első két napján az egészségügyi katonák a civil instruktorok szakmai ellenőrzése mellett gyakorolták az imitált sérültek ellátását, a harmadik napon pedig egy látványos, tömegbalesetet szimuláló bemutatón bizonyították felkészültségüket.

– Egy civil Lada gépkocsival fedett felderítést végrehajtó járór ütközött össze

frontálisan a logisztikai század oszlopmenetben közlekedő Mercedes terepjárójával. A sérült katonai jármű mögött haladó teherautón utazók közül két katona azonnal biztosította a helyszínt, a többiek pedig megkezdték az elsősegélynyújtást. A harctéri életmentő katona (Combat Life Saver – CLS) gyors állapotfelmérést végzett, majd leadta a segélykérő, úgynevezett METHANE jelentést. Tájékoztatta a harcálláspontot a történetekről, a baleset helyszínéről, annak megközelítési lehetőségeiről, a sérültek számáról, sérüléseik súlyosságáról, és műszaki mentést is kért, mert az egyik katona beszorult a civil járműbe. A harcállásponton rögzítették, majd továbbították a harctéri kimenekítés (Medical Evacuation – MEDEVAC) kérését az

egészségügyi szolgálatnak, a Role 1 parancsnoka pedig intézkedett a mentőerők kijelöléséről és helyszínre küldésükről – ismerteti a beállított szituációt Pusztai doktornő.

A balesethez elsőként egy, a közelben lévő páncélozott sebesültszállító gépjármű érkezett, az egészségügyi szakszemélyzet legtapasztaltabb tagja pedig átvette a mentés, a kiürítés irányítását, megkezdte a sebesültek állapotának felmérését, és meghatározta ellátásuk sorrendjét. Erre azért volt szükség, mert a feltételezett helyzetben a sérültek száma több volt, mint a segítségükre érkező egészségügyi szakszemélyzeté. Ugyanis a két, frontálisan ütközött gépjárműben utazó valamennyi katona megsérült, ösz-

seszen nyolcan. Hamarosan a helyszínre érkezett a műszaki mentőegységgel megerősített Role 1 kijelölt egészségügyi személyzete is, és megkezdték a sérültek ellátását, valamint elszállításukat a zászlóaljszintű egészségügyi ellátóhelyre.

– Tizenhat órás harctevékenységgel számolva, a Role 1 kilencvenöt sérült teljes terjedelmű első orvosi ellátására alkalmas. Amennyiben a sebesültek száma ennél több, a segélynyújtás mértékét szűkíteniünk kell. Ilyen esetekben már csak az életmentő beavatkozások elvégzésére és a hátraszállításhoz szükséges előkészítésre elegendő a kapacitásunk. A zászlóalj egészségügyi központjának egy gyógyító és két kiürítő

raja van. Ez utóbbiak közül az egyik (négy ülő és egy fekvő sérült befogadására alkalmas) páncélozott sebesültszállító járművekkel rendelkezik, a másiknak pedig terepjáró gépjárművei vannak. A sérültek az átvevő-osztályozó pontra érkeznek, ahol tömeges beérkezés esetén az ellátásuk sorrendjét is megállapítják. Az úgynevezett sokktalanító részlegünkben a folyadékterápiás kezeléseket, a légzéstámogatást és a vérzés csillapítását végezzük, köztük egységünkben pedig a sebek ellátása és az életfunkciók stabilizálása történik. A magasabb szintű ellátást igénylő sérültek elszállításukig kiürítő részlegünkben kapják meg a szükséges kezeléseket, a fertőző betegeket pedig az elkülönítő részlegünk személyzete látja el. A fentiek kívül a Role 1 rendelkezik még egy raktárrészleggel, s az elhunytak ideiglenes gyűjtőhelyét is ki kell jelölnünk – folytatja a Bocskai-dandár egészségügyi központjának parancsnoka.

A NATO szervezeti keretében az egészségügyi erőforrások, képességek négy szintre tagozódnak. A Role 1 a zászlóaljerőhöz rendelt, biztosító elemeként üzemelő ellátó intézmény, a Role 2 dandárszintű egészségügyi központ, a Role 3 a műveleti területen települt katonai kórház, a Role 4 pedig a honvédség honi területén lévő legmagasabb szintű egészségügyi ellátó intézmény – hazánkban az MH Egészségügyi Központ. A Role 1 települhet sátrakban, fedezékekben, kőépületekben; távolságát a harcoló alegységektől azonban úgy kell kijelölni, hogy a sérülteket a kiürítő rajok egy órán belül képesek legyenek az átvevő-osztályozó ponton átadni. Felada-

tát elláthatja, nemzeti és más NATO-tagország csapataival történő együtthalmozás során, a vezető nemzet alárendeltségében is. Erőforrásainak, anyagi készleteinek biztosítása, valamint a sérülteknek az első ellátóhelyig történő

szállítása azonban minden esetben nemzeti felelősség.

– A mostani zárógyakorlat alájátszóit, a sérülteket a lövészszázalajtól „lízíngeltük”. Ez abból a szempontból is nagyon hasznos volt, hogy a katonák így képet kaptak az egészségügyiek munkájáról, elsajátíthatták az elsősegélynyújtásnak azokat a gyakorlati elemeit, amelyeket egy ilyen helyszínen alkalmazni kell. A „sérülteket” a mentőszolgálat maszkmesterei készítették elő, a baleset bekövetkezése utáni életfunkcióikat pedig egy papírlapon a mellkasukra helyeztük. A katonákat felkészítettük arra is, hogy milyen tüneteket kell produkálniuk, például melyik érintésre jajgassanak, és mikor kell „elájulniuk”. Szerintem rendkívül élvezték a helyzetet, egyesekből még rejtett színészi képességek is előtörttek. A legegyszerűbb szerepet egyébként az eszméletlen sérült játszotta, hiszen neki csak feküdnie kellett – avat be a részletekbe Pusztai alezredes.

Felföldi Balázs közkatona a gyakorlat forgatókönyve szerint kizárólag a szakszerű helyszíni ellátásnak és a gyors orvosi beavatkozásnak köszönhetően élte túl a balesetet.

– A civil Ladát vezettem, de a biztonsági övet elfelejtettem bekötni. A szélvédőn keresztül kirepültem a kocsiból. Mindkét lábam eltört, a medencém megsérült, nyílt koponyasérülést szenvedtem. Légzésem horkoláshoz hasonlított. Nagy fájdalmaim voltak, az egészségügyi katonák megérkezéséig hangosan jajgattam. Aztán a gyógyszerek, a fájdalomcsillapítók hatására elcsendesedtem – sorolja a gyakorlat „legsúlyosabb sérültje”.

A Mercedes terepjáróban utazó Vass László szakaszvezetőnek szintén hajszálon múlt az élete.

– A jármű jobb első ülésén ültem. Az ütközéskor a jobb alkarom eltört az ölemben tartott gépkarabélyom pedig felszakította a nyakamat. Artériás vérzésem volt, életveszélyes állapotban találtak rám. A felkészüléskor egyértelmű instrukciókat kaptunk, hogy mit és hogyan kell szimulálnunk, a maszkírozás pedig még jobban segítette a szerepem átélését.

Pusztai Erzsébet alezredes eredményesnek értékelte a zárógyakorlatot. A civil szakemberek jelenlétét kimondottan hasznosnak tartotta, hiszen ők kívülállóként teljesen objektíven tudták megítélni a látottakat, felhívni a figyelmet azokra a kisebb hibákra, amelyeket aztán a gyakorlat után otthon kiértékeltek.

– Ez egy nagyon kiélezett szituáció volt, ekkora méretű baleset a való életben szerencsére nagyon ritkán fordul elő. Az ilyen helyszín felszámolása a sok, előre nem látható váratlan körülmény miatt nekünk is komoly kihívást jelentene, a kiürítéshez egyértelmű és igazán jó forgatókönyvet ezért mi sem tudunk adni. A gyors és szakszerű ellátás életet menthet, de a mentésben résztvevők cselekedeteinek sorrendjét és a kimentés folyamatát minden esetben a pillanatnyi helyzet, a sérültek állapota és a rendelkezésre álló eszközök határozzák meg. Ebben az esetben a katonák nagyon szakszerűen és gyorsan oldották meg a feladatot, a sérülések osztályozásánál azonban követtek el kisebb hibákat, s az egyes eszközök használatát is alaposabban be kell még gyakorolniuk – összegez Nyeste Zsolt, a mentőszolgálat szegedi állomásának a vezetője.

Tizenkét nemzet – egy sikertörténet

PÁPAI JÁVORSZARVAS

AMILYEN NAGY, OLYAN HALK ÉS SOKOLDALÚ. AMILYEN KICSI, OLYAN KÜLÖNLEGES. AZ ELŐBBI MEGÁLLAPÍTÁS A C-17 GLOBEMASTER III SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉPRE VONATKOZIK, UTÓBBI PEDIG AZ MH PÁPA BÁZISREPÜLŐTÉREN TELEPÜLT STRATÉGIAI LÉGI SZÁLLÍTÓ KÉPESSÉG (SAC) PROGRAMRA, AMELYNEK CSAK AZ EGYIK ELEME A SZÁLLÍTÁSI FELADATOK VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS NEHÉZ LÉGISZÁLLÍTÓ EZRED (HAW).

Első pillantásra olyan, mintha egy nagy madár közeledne, lassan, méltóságteljesen. Aztán ahogy közelebb ér, már jobban látható a gép szépsége – de a mély, mormogásra emlékeztető hang csak akkor ér el a fülekhöz, amikor a Moose, azaz Jávorszarvas becenévre hallgató C-17-es kis magasságban repülve már kidobta a szállítmányt, és nyugodt fordulóval otthona, a pápai bázisrepülőtér felé indul. Az éppen megfelelő szögből érkező napfény miatt még a földről is pontosan kivehető a gépen a magyar lajstromjel.

Figyelve a teherdobási gyakorlatot eszünkbe jut, hogy amikor manapság a NATO-ban a képességek és a költségek megosztásáról, illetve közös működtet-

A C-17 Globemaster III az amerikai McDonnell Douglas, majd később a Boeing Integrated Defence Systems által kifejlesztett, részben fém, részben kompozit anyagokból épített, félhéjszerkezetű, felsőszárnyas, behúzzható futóművel, nagy kétáramúsági fokú gázturbinás sugárhajtóművekkel, hermetikusan zárható kabinnal és tehertérrel rendelkező, harcászati teherszállító feladatkörre kifejlesztett, a levegőben utántölthető, nagy hatótávolságú, merevszárnyú teherszállító repülőgép.

szállítás terén rendkívül sokoldalú. Nem véletlenül török a fejüket a HAW-nál, ha feltesszük a kérdést: hová nem repültek még, mit nem szállítottak még, és milyen körülmények között nem szálltak még le a program lassan hatéves működése óta?

Mivel a tizenkét nemzet közül az Amerikai Egyesült Államok rendelkezik a legtöbb megvásárolt repült órával (1000), a szállítások többsége eddig Afganisztánt érintette. A C-17-esek legtöbbször az ISAF-, illetve az azt váltó Resolute Support (Eltökélt Támogatás) missziót támogatták, de egyre többször teljesítenek küldetéseket Afrikában és Európában is.

tésről beszélnek, sokszor emlegethetik pozitív példaként a Pápán települt, az észak-atlanti szervezettől független, 12 állam által életre hívott SAC-programot. Mert a C-17-es sohasem tartozott az akciósan a szögről leakasztható nehéz teherszállító gépek kategóriájába, így tehát akár egy három gépből álló flotta beszerzése és fenntartása is komoly költséget ró(na) egy-egy országra. Persze a C-17-es – több szakértő, illetve felhasználó szerint is – megéri az árát, mert

Ám most a bevezetőben említett géphez hasonlóan térjünk vissza mi is a bázisra, és foglalkozunk egy kicsit az ezred rendkívül speciális összetételével!

– Minden országban másképp működik a hadsereg, és hiába beszél minden katona közös nyelvként az angolt, a parancsnoki munka (is) komoly kihívás. Az összekovácsolás szó itt egészen más jelent, mint mondjuk a svéd, a norvég vagy a magyar seregben – ecseteli a holland Frank Rombouts ezredes, a HAW nyáron elbúcsúzó parancsnoka.

Ezért komoly szerep jut a megfelelő kommunikációnak. Mint mondja, a gyakorlatoknál és az éles küldetéseknél is – számuk közelít az ezerötszázhoz – mindenekelőtt a biztonságot tartják szem előtt.

Beszéljünk akár a hangárban tíz órán keresztül a teherdobási gyakorlaton használt, úgynevezett nehéz csomagot összeállító logisztikus katonáról, mérnökről, küldetéstervezőről, vagy éppen repülőgép-vezetőről: mindenkin érezni a hivatástudatot. Mert ha a szállítmány nem jut el megfelelő időben a megfelelő helyre (legyen szó katonákról, utánpótlásról, technikai eszközökről vagy éppen humanitárius segélyszállítmányról), akkor... de ne is folytassuk ezt a mondatot.

Folytassuk inkább a kevésbé látott háttérrel, ami szintén érdekes. Képzeljünk el, hogy a mintegy 31 ezer lakosú Pápa egyszer csak kibővül a SAC-programban részt vevő szervezetek – HAW, Boeing-cég, NATO Légi Szállítást Kezelő Programiroda – családjával, ami körülbelül ezerfős nemzetközi közösséget jelent. Nyilvánvaló, hogy ameddig a C-17-esek folyamatosan járták a vilá-

got, addig a családok számára megfelelő háttér (lakhatás, iskola, angol nyelvű orvosi és egyéb ellátás) kialakítása is gyors ütemben zajlott. Persze a magyar nyelvet ennyi idő alatt képtelenség teljesen megtanulni, de ne csodálkozzunk, ha a pápai bázison bolgár vagy finn egyenruhát viselő katona „melegszendvicset” kér a büfében esetleg a „vi-

szontlásra” fordulattal köszön el. Amíg mindezen merengünk, addig a C-17-es az átstartolás gyakorlása után leszálláshoz készül. Ki hinné, hogy ez a gép – fedélzeten fotósunkkal, akinek képeit későbbi oldalainkon láthatják – a teherdobás előtt Anglia felett járt, mégpedig azért, hogy az egyik legbonyolultabb manővert, a légi utántöltést gyakorolja. Sok repülőgép-

REPÜLÉSI ÓRA ELADÓ!

Kevesen tudják, hogy a SAC-program eredetileg nem tizenkettő, hanem tizenhét nemzet részvételével indult volna. Többek között ezért is látunk a bázis zászlóparkjában még üres oszlopokat, és ezért is nyitott a lehetőség még más országok számára, hogy repülési órákat vásároljanak, illetőleg részeseivé váljanak a programnak.

FEJLŐDŐ INFRASTRUKTÚRA

A stratégiai légi szállító képesség program természetesen folyamatosan fejlődik. Amellett, hogy a magyar kormány tervezi a Pápára vezető 83-as út felújítását, az MH Pápa Bázisrepülőtéren is komoly fejlesztéseket valósít meg a jövőben – elég csak az új irányítótornyot megemlíteni. A legfontosabb fejlesztésnek azonban mégis a repülőgép-szervizelő hangárból, a karbantartó-létesítményből, illetve az irodaépületből álló hangárkomplexum nevezhető. A körülbelül 20 ezer négyzetméter alapterületű, a SAC által finanszírozott, 2016-ban elkészülő épület-együttes ad majd helyet a folyamatosan működő üzemi létesítményeknek, amelyek a program teljes időtartama alatt ellátják feladataikat.

A fejlesztés egyik nagy előnye, hogy a C-17 Globemaster III repülőgépek szervizelési és karbantartási ideje rövidül – és ezzel párhuzamosan a fenntartó tizenkét nemzet számára növekedik majd az eddig sem elhanyagolható mértékű rendelkezésre állási idő. Szintén érdemes megjegyezni, hogy a repülőtér forgalma sem csupán a C-17-esekre, illetve az itt állomásozó kutató-mentő helikopterre korlátozódik – ugyanis a Globemasterekkel szállítandó áru egy része kisebb repülőgépekkel érkezik. Belátható időn belül Pápa akár komoly logisztikai csomóponttá is válhat. Már csak azért is, mert a SAC-program minimum harminc évre szól.

vezető álma és rémálma egyben ez a művelet: a megfelelő képzettség mellett nagy nyugalom, ráérző-képesség, (kéz)ügyesség, és előrelátás szükséges hozzá. Az Európában elég ritkán használható légi benzinkutakhoz (azaz tankergépekhez) képest se túl lassan, se túl gyorsan

nem lehet repülni. Főleg akkor, amikor az 5,5 méter hosszú csövet – amelyen keresztül percenként 3000 liter üzemanyag áramlik – a tankergép operátora már csatlakoztatta a C-17-eshez.

Ez a legizgalmasabb az egészben. De nem a legfontosabb – utal a repülőgép-

vezetőként is szolgáló Frank Rombouts ezredes arra, hogy a légi utántöltés is csupán az adott küldetés eredményességének egyik feltétele. Ugyanúgy, mint a sikeres leszállás, ami annak rendje és módja szerint, az irányítótorny segítségével, meg is történik.

A SAKÁL BARLANGJÁBAN

MEGTÉVESZTÉS, GYORSASÁG ÉS INDOKOLT AGRESSZIVITÁS: MIND-MIND EGY KÜLÖNLEGES MŰVELET JELLEMZŐI. A JACKAL CAVE 2015 NEVŰ AMERIKAI-HORVÁT-MAGYAR KÖZÖS GYAKORLAT BEMUTATÓJÁN MINDEGYIKBŐL LÁTTUNK ÍZELÍTŐT. PERSZE TALÁN MÉG ÉRDEKESEBB LENNE AZ, AMIT NEM LÁTTUNK...

Több különleges műveleti gyakorlatot végignézve az ember könnyen abba az illúzióba ringatja magát, hogy ez a tevékenység látvány szempontjából is a különleges élmények közé sorolható. Főleg akkor, ha a különleges csapatok munkáját a hagyományos erők mellett még a légiőr is segíti – illetve fordítva. Valóban, a fegyverrejtekhely felszámolása például olyan gyorsan és akciófilmekbe illően történt, hogy bizony fejben szinte csak utólag lehetett feldolgozni a látottakat. Amerikai különleges műveleti csoport érkezett a terep adta lehetőségeket messze meg-

hazudoló sebességgel, berobbantották az ajtót, leküzdötték a minimális ellenállást, aztán a megszerzett fegyverekkel együtt villámgyorsan távoztak.

Húha... – hüledeztek mellettem a média képviselői, és nem tudni, hogy a látott pár perchez képzeletben hozzátették-e azokat a tervezéssel, megfigyeléssel, információgyűjtéssel eltöltött órákat, napokat, amely idő alatt például a különleges műveleti katonák egy összekötőn kívül az égvilágon senki mással nem létesíthetnek kapcsolatot – nehogy az ellenség bármilyen módon is megneszselje a készülő rajtaütést. Az időt említve ter-

mészetesen a hadműveleti területen eltöltött időről beszélünk: télen, nyáron, erdőben, hegyen, sivatagban... szóval igencsak különleges körülmények között, teljesen önálló módon, speciális módszerekkel gondoskodva magukról és

láthatatlanságukról. Nincs az a film, ami mindezt hűen bemutatná.

A Jackal Cave gyakorlat az együttműködés és a tapasztalatsere különböző-

„A Jackal Cave gyakorlat fő célja a hagyományos erők és a különleges műveleti erők integrálása, valamint a különböző technikák egységesítése és átvétele egymástól. A Németországban állomásozó amerikai különleges műveleti erőkkel már 2005. óta nagyon szoros a kapcsolatunk – együtt szolgáltunk például Afganisztánban is. A horvátokkal tavaly óta vált igazán intenzívvé az együttműködés. Ők harcibúvár-képességünk kialakításában segítenek nekünk a tengeri műveletek biztosításával, míg mi a szárazföldi, illetve a folyóvízi különleges műveleti képességüket tudjuk fejleszteni.” (Sándor Tamás ezredes, az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj parancsnoka.)

ző szintjeiről szólt. Amellett, hogy amerikai, horvát és magyar katonák osztották meg egymással különböző eljárásaikat, a kidolgozott műveletek során rendre hagyományos erőkkel – például a 88. Könnyű Vegyes Zászlóaljjal és az ame-

rikai 173. ejtőernyős dandárral – működtek együtt. Ennek kapcsán az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj sajtókísérője a nem is olyan régen bemutatott Amerikai mesterlövész című filmet (illetve könyvet) hozta példának, ahol a mesterlövészek gyakran segítettek egyedi képességeikkel és tapasztalataikkal a hagyományos erők munkáját. Ilyen helyzet lehet például az a kombinált mozzanat, amelyet mi is láthattunk. Mialatt az amerikai dandár egy százada az újdörögdi romváros sok gyakorlatot látott épületeiben számolta fel az ellenállást, addig három különleges műveleti csoport egy ki-

emelten fontos célszemélyt fogott el – földről és levegőből érkező. A látvány és a hanghatás megint csak nehezen leírható, mivel a folyamatos, és mindenhol zajló tűzharccal mellett időnként Gri-

pen vadászgép húzott át alacsonyan a terület felett, illetve felbukkant a különleges műveleti erőket szállító helikopter is. Amit megint csak nem láthattunk: az épületbe behatolva a kü-

lönleges műveletiek nemcsak a célszemély elfogására koncentráltak, hanem az esetleges hasznos információt hordozó tárgyak begyűjtésére is – mintha nem is katonák, hanem nyomozók lennének. (Igen, ilyenkor többek között ujjlenyomatokat is keresnek...) A gondosan megkomponált akció után pedig a tiszta területre MEDEVAC-helikopter érkezett, hogy a sérült katonák az „arany órán” (azaz a kritikus első órán) belül megfelelő egészségügyi ellátást kaphassanak.

Azt is tudni kell, hogy egy-egy ilyen komplex mozzanatot sok-sok előzetes és rejtett megfigyelés, információgyűjtés és tervezés előz meg... Oszama bin Laden elfogásának sikeres akcióját például hónapokon keresztül készítették elő, és kiderült az is, hogy ha egy ilyen akció előtt nem vonnak védőgyűrűt a műveleti terület köré, a helikopter közeledésének hangját meghalló ellenség könnyen olajra léphet.

A láthatatlanság és az információcsend amúgy a különleges erők munkájára általában véve is jellemző, érthetően. Körülbelül csak azt tudni, hogy folyamatosan jelen vannak ott, ahol jelen kell lenniük, de a pontos adatok és helyszínek – jó okkal – évek vagy évtizedek múlva derülnek ki. Ezért aztán a jelen időben marad a látvány: a kötélről az épület tetjére ereszkedő különleges műveleti katonák sora, a berobbantott ajtó, a szárgulldó gépjárművek és a számunkra megfejthetetlen kézjelek...

A gyakorlatot megtekintő Fucsku Sándor vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka szerint jól lehetett látni a különböző nemzetek, illetve haderőnemek közötti együttműködést; katonáik kiválóan hajtották végre a különféle manővereket.

Mark Karas ezredes, amerikai katonai attasé úgy vélte: a NATO-szövetségeseeknek meg kell ismerniük egymás taktikáját, eljárásait, mert a jövőben is előfordulhat, hogy együtt kell éles feladatokat végrehajtaniuk.

Ami a horvátokat illeti, a különleges műveleti csoport taktikai parancsnokának értékelése alapján: a két hét alatt a gyakorlaton részt vevő nemzetek katonái nemcsak tapasztalatot és tudást cseréltek, hanem barátságot is kötöttek egymással.

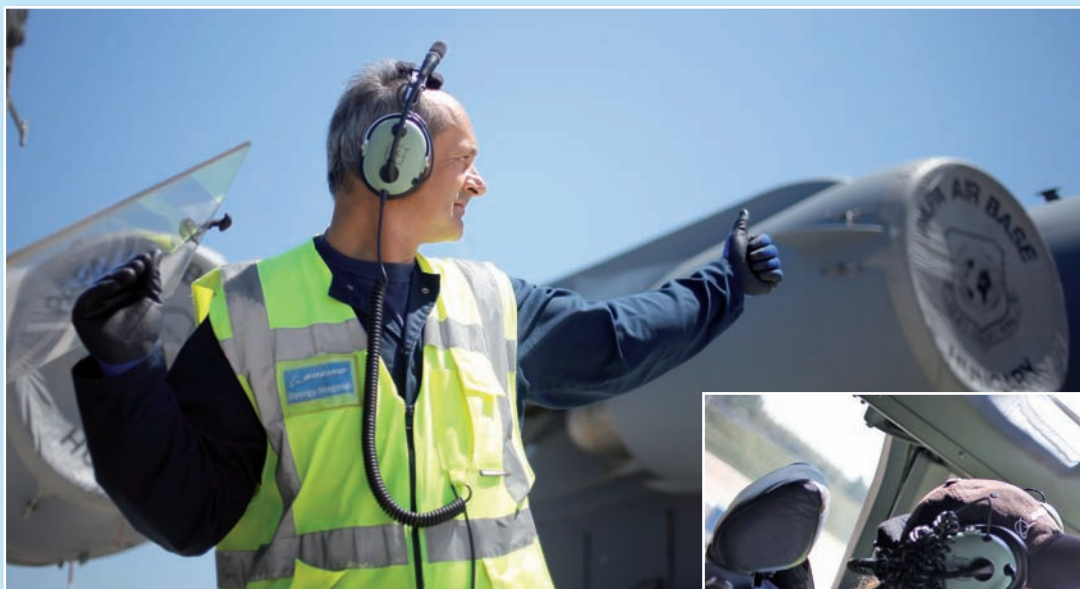
SZOMJOLTÓK

A HADMŰVELETI TERÜLETEN TÉNYKEDŐ, VAGY ODA AKÁR KONTINENSEKET IS ÁTÍVELŐ ÁTTELEPÜLÉSSEL ÉRKEZŐ REPÜLŐGÉPEK SZÁMÁRA A SZÓ SZOROS ÉRTELMÉBEN ÉLETBEVÁGÓ, HOGY A MEGADOTT IDŐBEN ÉS HELYEN TALÁLKOZZANAK AZ „ÉGI BENZINKÚTTAL”, A LÉGI UTÁNTÖLTŐ REPÜLŐGÉPPEL.

A navigációs precizitást, első osztályú repülőgép-vezetői tudást igénylő műveletet nem lehet elég-szer gyakorolni, hiszen egy „lekészt randevú” vagy egy rossz manőver emberéleteket követelhet, valamint hatalmas anyagi károkat okozhat.

Éppen ezért az MH Pápa Bázisrepülőtéren települt C-17 Globemaster III-asok is rendszeresen gyakorolják ezt a műveletet. A közelmúltban végrehajtott feladatuk azonban több tekintetben is unikum volt. Egy felszállás során gyakorolták ugyanis a légi utántöltést, a

„touch and go”-t (átstartolást), valamint a teherdobást. S az igazi különlegesség: a Nehéz Légi Szállító Ezred (HAW) ezúttal a fedélzetre invitálta a katonai sajtó képviselőit is, hogy első kézből szerezzenek benyomásokat erről a roppant bonyolult feladatról.

Miniatűr kémek a levegőben

Afganisztán: Black Hornet
Nano, a Brit Királyi Hadsereg
fegyvertárából.

TENYÉRGÉPEK

KÉMFILMEKBŐL VAGY SCI-FIKBŐL ISMERT JELENET, AMIKOR A FŐHŐS VAGY A FŐGONOSZ BENYÚL A ZSEBÉBE, ÉS HANYAG MOZDULATTAL EGY KAMERÁVAL ELLÁTOTT MINI REPÜLŐGÉPET HAJÍT A LEVEGŐBE. HISZEN FENTRŐL MINDEN SZEBB ÉS INFORMÁCIÓGAZDAGABB – EZT A VÉLEMÉNYT NAPJAINK KATONÁI IS OSZTJÁK.

Ukrajnától Irakig közhelyszámba megy, hogy a hadszíntereket ma már nem lehet elképzelni távolról irányított felderítő-repülőgépek nélkül. A fejlődés egyik iránya a minél nagyobb repülési idővel rendelkező, kifinomult kamera- vagy más felderítő-rendszerrel felszerelt repülőgépek hadrendbe állítása. De mi van akkor, amikor már egy Skylark vagy ScanEagle is túl nagy? Vagy ha csak annyit szeretne tudni a lövészzakasz parancsnoka, hogy mi vár katonáira a következő utcasar-

kon? Akkor jöhetnek a zseb-felderítőgépek.

EGY RÉGI CÉL

Az aprócska felderítőgépek fontosságát az Egyesült Államokban ismerték fel a leghamarabb. A DARPA katonai kutatóügynökség már 1997-ben programot indított a 15 centiméternél nem nagyobb, távolról irányított felderítő-repülőgépek fejlesztésére. A feladat – az akkor rendelkezésre álló technológiát is figye-

Kilövésre felkészülni!
WASP III
indítása csúzlival.

Egy mosolyt kérek...

lembe véve – óriási volt. Olyan, jellemzően elektromos energiával működő hajtóművekkel felszerelt mini repülőgépeket kellett kifejleszteni, amelyek már harcászati szempontból is értékelhető repülési idővel (legalább 2 óra), illetve hatótávolsággal rendelkeznek. Emellett az éjjel-nappal működni képes kamerák vagy más felderítőrendszerek tömegét is el kell bírnia a mikro-gépeknek, s persze a megbízható, zavarásnak ellenálló adatátvitel sem maradhatott ki a listáról.

A védelmi ipar szerencséjére pont a 2000-es években indult el – elsősorban a mobiltelefonok miatt – a kisméretű kamerák, illetve az egyre könnyebb és nagyobb tárolókapacitású akkumulátorok fejlesztése. A DARPA programjának első fázisa 2001-ben zárult le, ám a katonai kutatóügynökség akkori véleménye szerint az elkészült modell túl apró volt ahhoz, hogy katonai célokra használni lehessen. Ennek ellenére azóta több

vállalat is saját prototípussal jelentkezett, mind katonai, mind polgári célokra.

A mikro UAV-eket ugyanis háttérbe szorították a nagyobb, de még kézből indítható felderítőgépek. A 2001. szeptember 11-i terrortámadást követő afganisztáni, majd iraki hadműveletekben komoly igény mutatkozott a hátizsákban vagy hordtáskában szállítható, egyszerűen összeszerelhető és üzemeltethető, elektromos meghajtású légi felderítőrendszerekre. Ezek a mini repülőgépek először általában a különleges erőknél jelentek meg, s csak később terjedtek el nagyobb számban a szárazföldi haderő más alakulatainál is. Persze nem csupán az amerikai és az izraeli típusok léteztek: számtalan ország hadiipari vállalata alkotott és dobott piacra ilyen eszközöket.

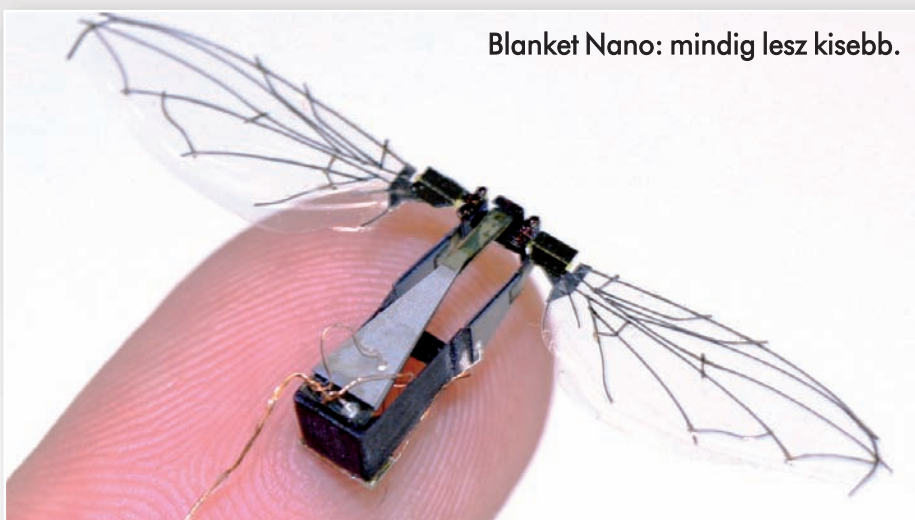
Ha olcsó, egyszer használatos és még hajtóműve sincs, az sem baj. Az amerikai haditengerészet kutatói olyan mini drónokat fejlesztettek ki, amelyek te-

nyérben is elférnek, könnyűek és 18 kilométer távolságból, a GPS-alapú vezérlésnek köszönhetően, ötméteres pontossággal érnek célba – mindezt vitorlázva. A Cicada (Kabóca) nevet kapott, 10 alkatrészből álló eszköz prototípusa mindennel együtt 1000 dollárba, sorozatgyártás esetén 250 dollárba került. Ellátható mikrofonnal, a föld mágneses terének változását vagy szeizmikus rezgést észlelő eszközzel, az adatátvitelre használt sáv szélesség szűkössége miatt azonban felderítő-kamerával már nem. Bár a Cicada aprócska, de a tesztek alapján szinte mindent kibír, csupán a sivatagos területek tüskés bokrait nem szereti landoláskor.

Az elképzelés szerint a Kabócákat nagy tömegben lehet a célterületre szórni, ballonból, repülőgépről vagy egy távolról irányított drónra erősített tartályból kiszórva. Az aprócska, hangtalan, leginkább high-tech papírrepülőre emlékeztető Cicada-t nehéz észrevenni, s a tömeges „kidobás” is segítheti a sikeres alkalmazást: az ellenség nem tudja megtalálni mindegyiket. A 250 dolláros beszerzési ár pedig rendkívül alacsony, ha a már hadrendben álló, távolról irányított felderítőgépek költségeit vesszük alapul.

OKOS SEGÍTŐTÁRS

A „tenyérből repülő” felderítőgépek számos területen hozhatnak forradalmi változásokat. Polgári felhasználás esetén például nagy segítség lehet a lebegő kamera egy baleset vagy katasztrófa helyszínén: a mentés vezetőjének dolgát megkönnyítheti, ha fentről is láthatja a

Blanket Nano: mindig lesz kisebb.

Egy kissé megviselt Desert Hawk indul sokadik feladatára.

helyszínt. Persze felmerül a kérdés: ha egy nagyobb káresetnél több ilyen mikro-repülőgép egyszerre tartózkodik egy kisebb területen, hogyan akadályozható meg az összeütközés? Az optimális megoldás a rajként, egymással kommunikáló, megfelelő távolságot tartó eszközök elterjedése. Ez a technológia azonban még csak gyermekcipőben jár.

Számos más esetben is időt és pénzt takaríthat meg a tenyérkép, hiszen segítségével nem kell emelőkosaras járművet használni egy vizsgálathoz vagy éppen elmaradhat egy távvezeték

ellenőrzéséhez szükséges oszlopra mászás. A hobbifelhasználás szintén terjedőben van: már ma is egyre több aprócska repülőgépet terelgetnek több-kevesebb sikerrel a tulajdonosaik. Az egyre nagyobb számítástechnikai kapacitású mobiltelefonok és a növekvő sávszélesség segítségével gyakorlatilag csak a fantázia szabhat határt a fejlődésnek – s az alkalmazásnak is.

A technológia fejlődése remek dolog, de legalább annyi problémát okoz, mint amennyit megold. Napjainkban a jogi szabályozás, illetve a jogtalan felhasz-

nálás kérdése jelent komoly gondokat. Ezt igazolják a világ egyik legjobban őrzött épülete, a Fehér Ház körül történt „UAV-botrányok”. A január 26-án az elnöki rezidencia kertjében talált polgári mikro-UAV is rámutatott: a szabályozók, a bűnüldözés és az elhárítás már régen a technológiai lehetőségek mögött kullog. Május 14-én pedig a Fehér Házzal szomszédos Lafayette-parkban reptette mini drónját egy férfi, akit erről az amerikai titkosszolgálat helyszínre érkező fegyveres ügynökei beszéltek le – fegyverhasználat nélkül. Ez persze

Taposás-mentes növényvizsgálat: erre is jók a mini felderítőgépek.

minket nyomon, már kevés mosolyra ad okot. Védekezni is nehéz lesz. Az aprócska, csendes gépeket eleve nem könnyű észrevenni, pláne ha megfelelő színű burkolattal látták el azokat. A „lelövése” sem egyszerű, mint ahogy a széles spektrumú, a távvezérlést megakadályozó elektronos zavarás sem minden esetben lehetséges. Eddigi ismereteink szerint marad a remény, hogy a vásárlók a mindenkori jogszabályokat betartva reptetik a tenyérnyi repülőeszközüket.

LBAir, a mobiltelefon-vadász mini repülő.

Ellenőrizzük tengeri szélerőművet egyszerűen!

Magyarországról nézve még akár vicces is lehet, de az a lehetőség, miszerint 5–10 éven belül, a tömegtermelésből adódóan elérhető áron lehet majd olyan, HD-

minőségű kamerával felszerelt, távolról irányítható mikro-felderítőgépet venni, amivel akár a kertbe vagy az ablakon keresztül a lakásba pillantva követhetnek

A KÖVETKEZŐ GENERÁCIÓ

A háromdimenziós nyomtatás szélesebb körű elterjedésével, a szakértők szerint alapvetően alakulhat át a mikro-UAV piac. Nehéz elképzelni, hogy az interneten elérhető, a nyomtatók számára megalkotott 3D-s tervrajzok letöltését ellenőrizni lehessen. S innenől kezdve már csak szándék kérdése, hogy a kamerával felszerelhető, kinyomtatott mikro-gépet ki, mire használja. A mérnökök szerint a jelenleg általánosan elterjedt elektromotorok mellett akár miniatűr, de nagy teljesítményű gázturbinák is a piacra kerülhetnek. Az alig néhány grammos, de tolóerőben saját tömegének százszorosát produkáló, szilikát-karbid anyagból épített gázturbinák nagy előrelépést jelentenének, persze a megfelelő üzembiztonság elérése mellett. Ez azonban egyelőre csak a jövő: jelenleg a minél nagyobb energiasűrűségű, új generációs mikro-akkumulátorokat és az apró, de erős villanymotorokat alkalmazzák a gyártók.

Repülésre kész megoldás.

Rendhagyó alakulat, rendhagyó pályafutás

SORKATONÁBÓL EZRE

KEVÉS OLYAN ALAKULATA VAN A MAGYAR HONVÉDSÉGNEK, AMELY ANNYI SZERVEZETI ÁTALAKULÁSON ESETT ÁT, MINT AZ EREDETI HADRENDI SZÁMÁT IDÉN MÁRCIUS 31-ÉN VISSZAKAPOTT 88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZLÓALJ. A KEZDETEKET, A MEGALKÍTÁS KÖRÜLMÉNYEIT, MAJD AZ ÍGÉRETESNEK TÚNT FOLYTATÁST KERESZTÚRI LÁSZLÓ NYUGÁLLOMÁNYÚ EZREDES, ALAPÍTÓ PARANCSNOK IDÉZTE FEL MAGAZINUNKNAK.

Miként a „88-asnak”, úgy első parancsnokának is rendhagyó volt a pályakezdése – derül ki Keresztúri László szavaiból. A Magyar Honvédség rendszerváltás utáni első új képességét jelentő alakulat parancsnoka ugyanis sohasem akart katona lenni. Olyannyira nem, hogy még a sorkatonai szolgálat alól is igyekezett kibújni. Kohómérnöknek készült, s mivel egyik testvére sorkatona volt, másik testvérel együtt pedig behívás előtt állt, úgy gondolta, hogy megúszhatja: egy családból csak nem hívnak be három testvért. Tévedett. Ettől a perctől kezdve aztán nem volt megállás. Mivel a cse-

pele ejtőernyős klubban 39 ejtőernyős ugrást hajtott végre, a sorköteles táborban több társával együtt megkeresték, és kiválasztották, hogy sorkatonai szolgálatát a 34. önálló mélységi felderítő-zászlóaljnál – akkori fedett nevén MN 3100 – töltsse le, majd be is vonultatták. Nem gondolta volna, de örökre megfertőződött a „szakmával”. Megtetszett neki a felderítés, és munkáját olyan színvonalon látta el, hogy őrmesterként szerelhetett volna le. De nem tette, mert ki-nevezték az egyetemi előfelvételis szakasz parancsnokának. Négy év tovább-szolgálatot vállalt, majd hivatásos állományba került.

Keresztúri László

Visszatérve a „88-as” megalakulásának történetére: a délszláv válság is felfedte, hogy hiányzik a Magyar Honvédségből egy képesség.

– A katonai vezetés felismerte, hogy szükség van egy olyan gyorsreagálású erőre, amely (akár légi szállítással, akár szárazföldön vagy ejtőernyős kijuttatással) rövid készenléti idővel bevethető – idézi fel Keresztúri ezredes.

Ennek érdekében 1992-ben a mélységi felderítő-zászlóaljban belül létrehoztak egy századot ilyen céllal. 1993-ban megkezdődött egy önálló alakulat felállításának is, a munkában az előkészítő törzs főnökeként vett részt. Ezzel párhuzamosan, még ugyancsak a mélységi felderítő-zászlóaljban belül, megalakult egy kiképzőszázad is. Az önállóvá válás újabb jeles dátuma 1993. szeptember el-

A gyorsreagálású zászlóalj „missziós korszakának” fontos helyszíne volt Ciprus.

Keresztúri László ezredes 1947. december 23-án született. Nős, két gyermeke van. Katonai pályáját sorkatonaként kezdte, 1967-től 1984-ig a 34. önálló mélységi felderítő-zászlóaljban teljesített szolgálatot különböző beosztásokban, a felderítőcsoport-parancsnoktól a századparancsnokiig. 1987-ben fejezte be tanulmányait a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia csapatfelderítő szakán, majd 1993-ig eredeti alakulatánál volt hadműveleti alosztályvezető, később zászlóaljparancsnok-helyettes. 1993. szeptember elsejétől az MH 88. Légimozgékonyaságú Zászlóalj, majd a jogutód MH 88. Gyorsreagálású Zászlóalj parancsnoka. 1997-ben katonai szakmai anyaggal bővített középfokú angol nyelvvizsgát tett, 2000-ben pedig, Angliában, NATO STANAG tanfolyamot végzett. 2000. december elsejétől az MH 1. Könnyű Vegyes Ezred parancsnoka volt. Katonai pályafutása alatt négy alkalommal léptették elő soron kívül, több mint 1500 ejtőernyős ugrással rendelkezik.

seje: 460 fővel létrejött az MH 88. Légimozgékonyaságú Zászlóalj, amelynek parancsnoka Keresztúri László lett.

Amikor megkérdezem, hogy milyen volt „fejést ugrani” az ismeretlenbe, hiszen egy vadonatúj képességet kellett kialakítani – a rá ma is jellemző fél mosollyal lakonikus választ ad.

– Vakmerő voltam, és érdekelt a szakmai kihívás is.

Szakmai kihívás pedig akadt elég. Vagyis csak az volt. Mindent nekik kellett megtervezniük, kidolgozniuk, hiszen eddig ilyen alakulat nem létezett a hadseregben. Távirati stílusban fogalmazva: teendőik „ezrei” vártak rájuk.

Kialakítani az alaprendeltetés ellátásához szükséges szervezeti rendet, fegyverzetet, technikai eszközöket, a szabályzatokat, harceljárásokat, és még folytathatnánk a sort.

– Csak példaként: ki kellett dolgoznunk, hogy technikai eszközeinket miként tudjuk légi úton szállítani, ehhez

milyen átalakításokra van szükség – mondja a volt parancsnok.

Három esztendő kemény munkája után meghozta a gyümölcsét, hiszen 1996. szeptember elsején újabb szervezeti változás következett: 650 fővel ekkor alakult meg az MH 88. Gyorsreagálású Zászlóalj. Három lövészszázada volt, közülük kettő légi szállítású, egy pedig kiképzői feladatokat látott el. Az alaprendeltetés ellátását ezeken túl egy harcbiztosító, egy támogató, valamint egy logisztikai század segítette. Az előbb felsorolt feladatok nagy részét most is hozzá kellett alakítaniuk a megújult követelményekhez. Mindközben a délszláv válság miatt folyamatos készenléti szolgálatot láttak el, majd kaptak egy újabb megbízást is: át kellett venniük a megszűnő Békefenntartó Erők Kiképző Központja feladatrendszerét is. Ezzel együtt beköszöntött a zászlóaljnál a „missziós korszak”:

A zászlóalj, tevékenységének elismeréseként, a Magyar Köztársaság elnökétől a csapatszázló adományozásával egy időben kapta meg az első zászlószalagot, majd 2005-ben a másodikát. A harmadik szalagot Szolnok Megyei Jogú Város polgármestere adományozta. A 2013-as dunai árvízi védekezésben nyújtott kiemelkedő helyállás nyomán megkapta a negyedik szalagot, majd a huszadik, jubileumi évfordulón – a hadszíntereken nyújtott munka elismeréseként – az ötödik szalagot érdemelte ki Szolnok Megyei Jogú Város polgármesterétől.

a békefenntartói kiképzés mellett folyamatosan váltották magukat a ciprusi UNFICYP-, valamint a sínai-félszigeti MFO-misszióban. Ez idő alatt kialakították saját mozgásbiztosító, egészségügyi, és „vízen járó” képességüket is; tisztjeiket, altisztjeiket, katonáikat pedig folyamatosan iskolázták be nyelvi és különböző külföldi szakmai tanfolyamokra. Eme feladatok közepette sokszor százötvenen is távol voltak az alakulattól. 2000-ig működtek ebben a szervezeti rendben, ekkor már a három gyorsreagálású századból egy ejtőernyős volt, kettő légi szállítású/légi roham, és negyedikként létrehoztak egy BTR-es századot is. Ebben az eszten-

dőben megalakult az MH Könnyű Vegyes Ezred, immár több mint ezer fővel. Keresztúri László 2004 decembereiben nyugállományba vonulhatott volna, azonban a vezérkari főnök kérésére hosszabbított: 2005. december 31-éig a vezérkari iroda könnyűgálog referenseként segítette egy újabb képesség létrehozását.

További változások az alakulat életében: 2004. szeptember elsején megszűnt önállóságuk, és MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj néven a tatabányai

Tapasztalatcserén a belga ejtőernyősökkel.

A „88-as” jelenlegi fő feladatai:

- Katonai műveletek végrehajtása a haza védelme, a szövetségben vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében.

- Alegységeiből alkalmi harci köteleket alakítva – együttműködve a légierővel és más szárazföldi támogató kötelékekkel – váratlan, katonai erő alkalmazását igénylő műveletek végrehajtása.

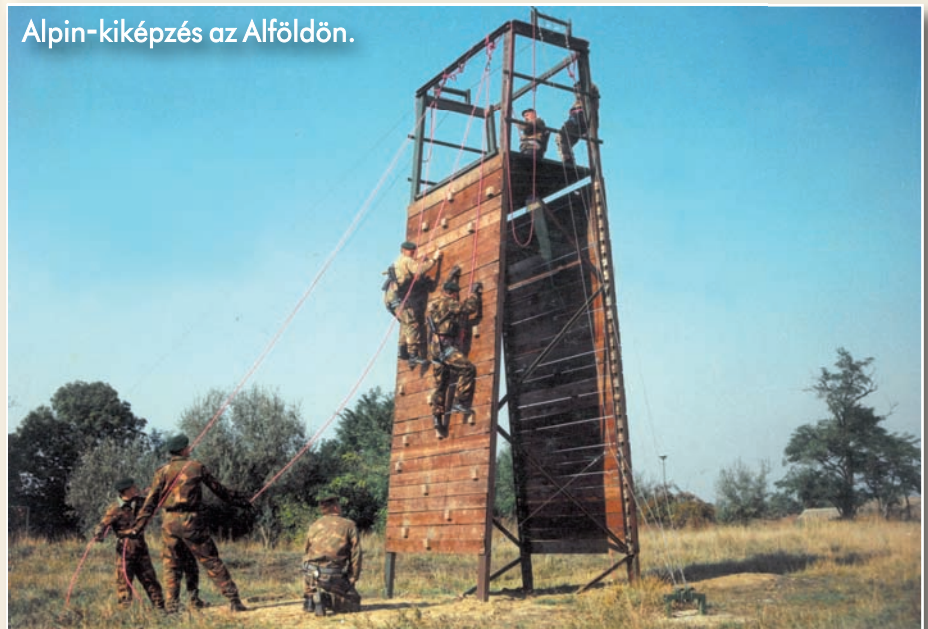
- Hagyományos erővel nem (vagy nehezen) megoldható speciális feladatok végrehajtása.

- Részvétel harci kutató-mentő feladatokban.

- Személyi állományának és kötelékeinek a rendeltetéshez kapcsolódó általános és szakkiképzése, összekovácslása.

- Felkészülés katonai rendfenntartói feladatokra.

Alpin-kiképzés az Alföldön.

A bajban mindig számíthat a lakosság a zászlóaljra.

vészdandár alárendeltségében ténykedtek 2015. március 31-éig.

A Keresztúri ezredes vezetésével létrehozott és irányított alakulatok példátlan pályát futottak be. Amellett, hogy kialakítottak egy vadonatúj képességet, itthon és a hadműveleti területeken is kivívták a hazai és a szövetséges katonai vezetés elismerését. A Balkántól a Sínai-félszigeten és Cipruson keresztül Irakig és Afganisztánig mindig ott voltak az „élet sűrűjében”. (Irakban elvesztették egy bajtársukat is: Nagy Richárd posztumusz hadnagy egy robbantásos merénylet során vesztette életét.)

Nem egyszer kellett segítséget nyújtaniuk itthon is: mentettek a szajoli vasúti katasztrófánál, a megyei kórház tűzeseténél, és minden egyes nagy árvíznél, és nem csak Szolnokon.

Háromnapos időutazás

TATAI PATARA

NYOLCADIK ALKALOMMAL RENDEZTÉK MEG EURÓPA EGYIK LEGRANGOSABB TÖRTÉNELMI FESZTIVÁLJÁT, A TATAI PATARÁT, AMELYEN IDÉN IS RÉSZT VETT A MAGYAR HONVÉDSÉG. A PROGRAMSOROZATON – A KATONAI HAGYOMÁNYOK AUTENTIKUS MEGJELENÍTÉSE MELLETT – BEMUTATTÁK AZ OSMÁN BIRODALOM ELLENI VÉGVÁRI HARCOK KORÁNAK MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETÉT, VALAMINT A TÖRÖK ÉS A KERESZTÉNY KULTÚRÁT.

A 2008 májusa óta minden évben megrendezett fesztivál neve egy hódoltság kori haditechnikai újításhoz kapcsolódik. 1597. május huszonharmadikának éjszakáján sötétségbe burkolózott a tatai vár és környéke. A falakon posztoló török őrség nem sejtette, hogy hamarosan az úgynevezett hosszú háború (1591/1593–1606) egyik legjobban kidolgozott és kivitelezett katonai akciójának lesz a részese. A vár környéki erdőben ugyanis több mint 3000 magyar, német, spanyol és vallonzsoldos készült arra, hogy rajtaüssön az erősségen.

Mivel a vár bevételének alapfeltétele a kapu berobbantása volt, a törökül remekül beszélő Rácz Illés – két társával – török ruhába öltözve fellovagolt a vár hídjára és szóba elegyedett az őrséggel. Arra kérte őket, hogy élelmiszerszállító szekereivel hadd pihenjen meg a vár

alatt. Mivel Győrben nagy hiány volt élelmiszerben, és a hajdúk is gyakran portyáztak Tata körül, a kapuórség nem találta gyanúsnak az éjszaka közepén

felbukkanó látogató kérését. A beszélgetés alatt a robbantást végrehajtó tisztt, Johann Bernstein és emberei feltölték a vár hídjára azt a négykerekű kocsit,

amely egy különleges haditechnikai újítást rejtett.

– Petárda volt a neve annak a szerkezetnek, aminek be kellett robbantania a várkaput. Viszont Pálffy Miklós jelentésében, amit később a bécsi udvarnak írt, a palara szó szerepelt. A korabeli írásmód l betűjét azonban könnyen össze lehetett téveszteni a t-vel, így a palarából patara lett – mondta érdeklődésünkre dr. Négyesi Lajos hadtörténész, a rendezvény szakmai irányítója. Hozzátette: a történelmi háttérhez tartozó érdekesség, hogy korábban, Esztergom 1595. évi ostrománál már megkísérelték egy hasonló petárda használatát, azonban a szerkezet akkor csődöt mondott. Tánál viszont minden jól működött. A katonáknak az éjszaka leple alatt egy

körülbelül négy méter széles árkon kellett átjuttatni a több mint 100 kilogramm robbanóeszközt, ráadásul azt fel is kellett erősíteni a várkapura. A kockázatos, de kiválóan megtervezett akció a nehezítő körülmények ellenére teljes sikerrel zárult.

A petárda berobbantotta a kaput, ami után húsz spanyol és vallon zsoldos rohant a vár hídjára. Az ő feladatuk az volt, hogy egy előre elkészített „rohamhidat” vessenek át a várárkon, s azon keresztül behatolva az erősségbe addig tartásuk a kaput, amíg a rohamoszlop élén haladó esztergomi hajdúk, majd az őket követő német csapatok meg nem érkeznek. A robbanást követő néhány percben dőlt

el a rajtaütés sorsa. A török őrség szórványos ellenállását gyorsan és kíméletlen erővel fojtották el, az életben maradtak másnap adták meg magukat.

A Tatai Patara főszervezőjétől, Zombori Mihálytól megtudtuk, hogy az idei rendezvény iránt óriási volt az érdeklődés, melyen osztrák, olasz, szlovák, cseh, lengyel, német, belga hagyományörzők és nemzetközileg elismert művészeti csoportok is részt vettek. Hozzáfűzte: a látványosságot több mint 140 muskéta és közel 70 ágyú biztosította. A patara jövőjével kapcsolatban Zombori Mihály elmondta: minden évben törekszenek arra, hogy hűen ábrázolják a történelmi eseményeket, ehhez pedig a legapróbb részleteket is körültekintően kell kidolgozniuk. Emellett folyamatosan nő a közép-

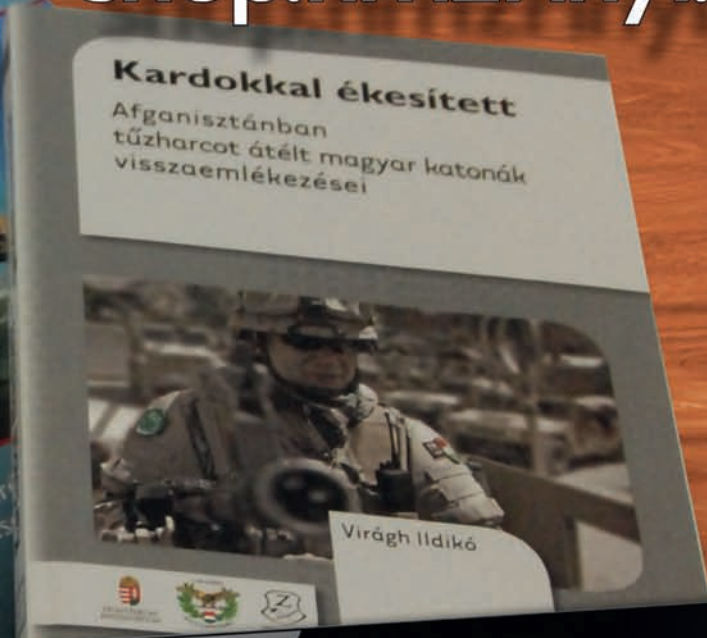
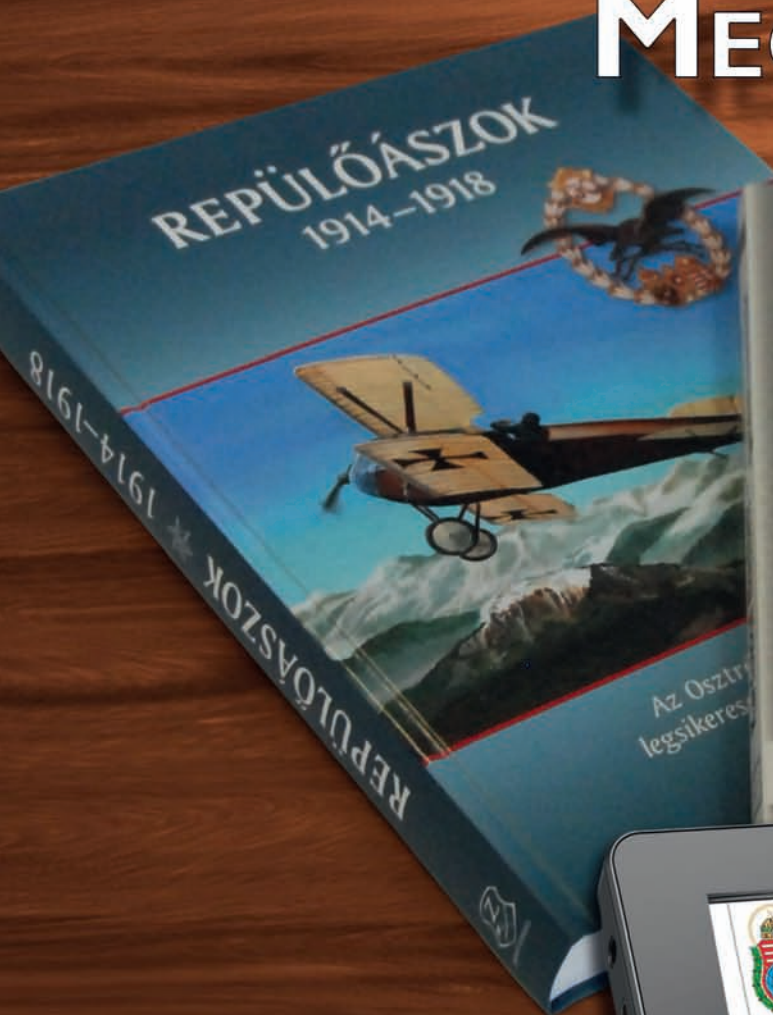
iskolás látogatók száma; egyre több tanár ismeri fel, hogy a rendezvény segítségével élvezetesebb a történelem tanítása. Ezért a fesztivál nyitónapja előtt, május 21-én teljes egészében az iskolásoké volt a főszerep, akik az úgynevezett Diák Patara keretein belül felpróbálhatták a 16. századi viseleteket, megkóstolhatták az akkori receptek szerint készített ételeket, s megismerkedhettek a kor emberek szokásaival, mindennapjaival.

Aki kilátogatott az idei eseményre, négy korabeli monumentális csatának lehetett a szemtanúja, de bemutatkoztak a jelenkor katonái is: az MH 25. Klapka György Lovászdandár haditechnikai eszközei mellett az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred, az MH Civil-katonai Együttműkö-

dési és Lélektani Művelési Központ, valamint az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság sátra is várta az érdeklődőket. Emellett múltidéző kiállítás, katonazenekari fesztivál, török és magyar katonai tábor, lovasbemutatók, törökkávé-kóstolás és hastáncosok fogadták a kíváncsiskodókat, akik a szigorúan őrzött hárembe is bepillanthattak. A korhű vásári forgatag természetesen nem nélkülözte a tűzzsonglőröket és a mutatványosokat, emellett meg lehetett tekinteni a Nánai Sóllymos Vitézek vidám történelmi színelőadásait is. Az érdeklődők kedvét még az esős időjárás sem tudta elvenni, így Pálffy Miklós csapatai az elmúlt évekhez hasonlóan most is nagyszámú közönség előtt győzedelmeskedtek.

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

HM ZRÍNYI
TERKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Zrínyi Kiadó – HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő – péntek 8.00 – 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu,

Magyar Renáta

Tel.: 06 1 459 5319; 06 30 632 7605

E-mail: magyarrenata@armedia.hu

Olasz alpesi csapatok az első világháborúban. A diplomáciai tárgyalások kudarcra után a fegyverek vették át a főszerepet a Monarchia és Olaszország konfliktusában.

Árulás vagy
reálpolitika?

OLASZ JÚDÁSCSÓK

1915. MÁJUS 23-ÁN ÚJABB FORDULÓPONTJÁHOZ ÉRKEZETT AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ: AZ ADDIG SEMLEGES OLASZORSZÁG – MEGCSALVA SZÖVETSÉGESEIT, NÉMETORSZÁGOT ÉS AZ OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIÁT – AZ ANTANT OLDALÁN KAPCSOLÓDOTT BE A HARCOKBA.

Az olasz hűtlenség megértéséhez vissza kell ugranunk az időben egészen 1882. május 20-ig, amikor Olaszország csatlakozásával hármas szövetséggé bővült a Németország és az Osztrák–Magyar Monarchia által 1879. október 7-én titokban aláírt oroszellenes kettős szövetség.

A három állam által kötött megállapodás kimondta, hogy ha Franciaország háborút indítana Olaszország vagy Németország ellen, a szövetség tagjai katonai segítséget nyújtanak az agressziót elszenvető félnek. Amennyiben pedig a szerződő felek valamelyike kényszerülne hadüzenetre – mert például más hatalom fenyegetné biztonságát – a töb-

biek jóindulatú semlegességet tanúsítanak, fenntartva maguknak a jogot, hogy szövetségeseikkel közösséget vállalva belépjenek a háborúba. A német kancellár, Bismarck a szerződést fel akarta használni a Monarchia és a vele területi vitában álló Olaszország viszonyának javítására is. Úgy vélte, ha sikerül a két rivális hatalmat kibékíteni, Ausztria–Magyarország nagyobb erővel fordulhat az egyre aktívabb Oroszország ellen, amellyel szemben a szövetség erejének növelését mindennél fontosabbnak tartotta.

A szerződés 1887. évi meghosszabbításakor – az olaszok kívánságára – új VII. cikkelyt iktattak be, amelyben

Olaszország és az Osztrák–Magyar Monarchia kinyilvánította, hogy a Balkánon csak a másik fél előzetes tájékoztatása és beleegyezése után indítanak katonai akciót, s a területszerzésből kimaradt hatalmat kompenzáció illeti meg.

KÜLÖN UTAKON

A fokozódó német–angol ellentétek idővel lépésváltásra ösztönözték az olasz kormányt. Óvatosan közeledni kezdtek az addig riválisként kezelt franciákhoz, hogy békés eszközökkel döntsenek a két fél viszonyát leginkább mérgező kérdésben, a Földközi-tenger afrikai partvidékének felosztásáról. 1900. decem-

ber 16-án meg is született az a dokumentum, amelyben az olaszok és a franciák elismerték egymás afrikai érdekeit. Az ellentéteket aztán az 1902-ben aláírt egyezmény simította el teljesen. Ebben egyfelől véglegesen döntöttek a két ország afrikai érdekszféráiról, másfelől az olaszok szigorú semlegességet vállaltak arra az esetre, ha Franciaország egy vagy több nagyhatalommal háborúba keveredne.

A hármasszövetség ezzel értékét veszítette a római kormány számára, mégsem mondta fel a szerződést, helyette azt most már a Monarchia rovására kívánta felhasználni: felismerte, hogy céljait egyelőre könnyebben valósíthatja meg a szövetségben belül, mint azon kívül. Az olaszok tekintete ugyanis most már a Balkán felé fordult. Az albán partvidéket, s mindenekelőtt Valona (mai nevén Vlora) városát kívánták megszerezni. E hódítással rátehetnék a kezüket az Adriai-tenger kapujára, egyszersmind elzárnák a Monarchia útját a Földközi-tenger felé.

Mindeközben Németország rohamos erősödése közelebb hozta egymáshoz az addig élesen szemben álló hatalmakat, sőt, idővel megszilárdította együttműködésüket. Először a francia–oroszközeledés érett katonai szövetséggé (1893), majd Franciaország és Angliarendezte ellentéteit az 1904. április 8-án aláírt híres Entente Cordiale-lal (Szívélyes Megegyezés). 1907-ben pedig bezárult a gyűrű Németország és szövetségesei körül azzal, hogy a japánoktól elszenvedett vereség miatt tekintélyében megtépázott Oroszország is szerződést kötött Angliával. Megszületett a hármasszövetség. Ebben a helyzet-

A hármasszövetséget bemutató orosz képeslap. A szövetség létrejötte óvatosságra intette az olaszokat.

ben Németország és a Monarchia számára még értékesebbé váltak az olaszok. A szövetségi viszony fenntartása mellett szólt az is, hogy így legalább valamennyire ellenőrzésük alatt tarthatták megbízhatatlan partnerüket. Olaszország ugyanis ebben az időben óvakodott bármelyik oldal mellett lekötni magát, inkább lavírozott: állásfoglalását az erőviszonyok pillanatnyi alakulása határozta meg.

A Monarchia egyébként maga is sokat tett a hármasszövetség bomlasztásáért. A két balkáni tartomány, Bosznia és Hercegovina annexiója (1908) után

például hallani sem akart a VII. cikkelyben megfogalmazott kompenzációról, ami hatalmas felháborodást váltott ki Olaszországban. A hármasszövetség mégis fennmaradt, mert az olaszoknak terveik megvalósításához szükségük volt a német támogatásra.

ÁTLÁTSZÓ TRÜKKÖK

A Ferenc Ferdinánd ellen 1914. június 28-án végrehajtott sarajevói merénylet aztán merőben új helyzetet teremtett. A trónörökös halála az Osztrák–Magyar Monarchia számára jó alkalmat kínált arra, hogy leszámolhasson a történekháttérben sejtett Szerbiával. A biztosra vett győzelem azonban kellemetlen kötelezettségekkel párosult

volna. Bécsben tudták, hogy a VII. cikkelyre hivatkozva bejelentkeznek majd az olaszok, s a legkevesebb, amit kérnek, az Valona lesz, a hozzá tartozó partvidékkel egyetemben. Ennek teljesítésével viszont a Monarchia önként mondana le az Adriai-tenger kapujáról. A külpolitikai vezetés – Leopold Berchtold külügyminiszterrel az élen – nem látott más kiutat a kényelmetlen helyzetből, mint a hármasszövetség figyelmen kívül hagyását: nem kívánt Olaszországgal érintkezésbe lépni, mert a várható olasz kompenzációs kívánságokat nem akarta teljesíteni, ezért a Szer-

Az osztrák–magyar flottát rendkívül hátrányosan érintette volna, ha a Monarchia önként lemond az Adriai-tenger kapujáról az olaszok javára.

A szerbek kemény ellenállása folyamatosan gyengítette a Monarchia tárgyalási pozícióit az olaszokkal szemben.

bia elleni esetleges fegyveres fellépést csupán rendőri akciónak állította be, amelynek nem területszerzés a célja.

Az olasz kormány azonban átlátott a szítán: hamar világossá vált számára, hogy Bécs éppúgy ki akarja játszani, mint Bosznia és Hercegovina annexiója idején, ezért közölte, hogy a Monarchia Szerbia elleni terveit nem helyeselheti. Róma lépése nyugtalanságot keltett Bécsben, s még inkább Berlinben, amely már régóta készülődött a háborúra. Ehhez pedig kiváló ürügyet szolgáltatott a sarajevói merénylet nyomán támadt osztrák–magyar–szerb konfliktus. A németek számára tehát életbevágóan fontos volt, hogy a szövetségesei között támadt ellentétek mielőbb elsimuljanak, Róma pedig teljesítse rá háruló katonai kötelezettségeit. Az 1914. március 11-én aláírt új német–olasz katonai egyezmény értelmében ugyanis az olaszoknak három hadtestet és két lovashadosztályt (mintegy 300 000 katonát) kellett volna a franciák ellen felvonultatniuk. A német diplomácia – amely pedig kezdetben helyeselte Berchtold azon tervét, hogy a római kormányt nem tájékoztatja a Szerbia elleni akcióról – megpróbálta jobb belátásra bírni Bécset.

A Monarchia vezetése azonban húzta az időt: úgy számoltak, legyőzik a szerbeket, s így kedvezőbb tárgyalási pozícióba kerülnek az olaszokkal szemben. Ez a taktika ugyanakkor alkalmas adott Rómának arra, hogy kibújjon az amúgy sem népszerű német–olasz katonai egyezmény kötelezettségeinek betartása alól. A kompenzációs igényeket 1914. július 25-én ismertette az olasz nagykövetség Bécsben, s mivel Róma a németek támogatását is megszerezte, a Monarchia kénytelen volt engedni. De cserébe feltételeket szabott: Olaszországnak teljesítenie kell szövetségi kötelezettségeit, még akkor is, ha a szerbek elleni konfliktus kiszélesedne, azaz egy világháborúhoz vezetne.

Az olaszok tetszését a legkevésbé sem nyerték el a kikötések. Arra hivatkoztak, hogy Németország feltételek nélkül fogadta el álláspontjukat. Mindez ugyanakkor kapóra is jött nekik, mert már ők is világosan látták, hogy a világháború kirobbanása nagyon is valószínű lehetőség, s abból Anglia bizonyosan nem fog kimaradni. A szigetország elleni hadakozást pedig Rómában mindenképpen el akarták kerülni. Ennek szellemében 1914. augusztus 3-án Olaszország – miközben Európa nagyhatal-

mai között csak úgy röpködtek a hadüzenetek – semlegességi nyilatkozatot tett.

MÉG TÖBBET AKAROK!

A Bécs és Róma közötti diplomáciai kötéltűzés mindeközben tovább folytatódott. Az olaszok azonnali és kötelező érvényű nyilatkozatot kívántak a kompenzációkról abban a biztos tudatban, hogy a Monarchia győzelme után ennek kierőszakolására aligha lesz módjuk. Bécsben pedig húzták az időt a hadműveletek megindulásáig, hiszen nagyon bíztak fegyvereik erejében. Nem kellett volna. A Szerbia ellen indított támadás ugyanis csúfos kudarcba fulladt, míg a németeknek Elzászban a franciákkal, Kelet-Poroszországban pedig a vártnál gyorsabban mozgósító oroszokkal gyűlt meg a bajuk.

Mindezek fényében nem meglepő, hogy Berlin ismét akcióba lépett, s augusztus 22-én kérte a Monarchia külügyi vezetését: fenntartás nélkül ismerje el az olaszok kompenzációs igényeit. Bécs engedett, de Róma immár nem sietett kiaknázni a diplomáciai sikert. Ismét jól taktikáztak, hiszen a németek szeptemberi, marne-i veresége után október végére a központi hatalmak keleti hadszíntéren indított nagy támadó hadművelete is összeomlott, amit a Monarchia újabb szerbiai katasztrófája követett. A kínálókozó lehetőséget Olaszország ki is használta. Október 31-én megszállta az albán partok előtt elterülő Saseno-szigetet (mai nevén Sazan-sziget), majd december 25–29. között Valona kikötőjét. Mindezt azonban nem tekin-

Theobald von Bethmann-Hollweg

Leopold Berchtold

Burián István

Gyors mozgósításukkal az oroszok meglepték a központi hatalmakat.

tették kompenzációnak, sőt, 1915. január 11-én bejelentették, hogy területi követeléseik mostantól nem a Balkánra vonatkoznak. A bécsi politikai vezetés tudta, hogy a tét immár a Monarchia részét képező Dél-Tirol (Trentino).

Berchtold a katonai balsikerek hatására és a németek nyomására hajlandó lett volna az olasz követeléseket bizonyos fokig teljesíteni. A terve azonban megbukott a katonai sikerben még mindig bízó osztrák–magyar vezérkari főnök, Franz Conrad von Hötzendorf, illetve a területátengedést veszélyes precedensnek tartó Tisza István magyar miniszterelnök ellenállásán. A külügyminiszter lemondásra kényszerült: utóda Tisza bizalmasa, Burián István báró lett.

tenék az olasz igényeket, a megbízhatatlan szövetséges bizonyosan újabbakal fog előállni.

Mindeközben Rómában magasra csapott a háborús hangulat, amit csak tovább fokozott az antant katonai akciója a Dardanelláknál. Ha Törökország legyőzésével Anglia és Franciaország a tengerszorosok (vagyis a Dardanellák mellett a Boszporusz) birtokába jut, s állandó összeköttetést alakít ki Oroszországgal, akkor a központi hatalmak napjai meg vannak számlálva – vélte az olasz kormány, s ennek szellemében cselekedett. Március 9-én közölte az antanthatalmakkal azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetén hajlandó az oldalukon belépni a háborúba. Területi

gyarapodásért, mert ha német támogatással rábírnák a bécsi kormányt követeléseik teljesítésére, nem lesz szükség a hadba lépésre. A Monarchia vezetése a régi recept szerint persze húzta-halogatta az érdemi tárgyalásokat, így az olaszok április 26-án (az antant Gallipoli-félszigetnél történt partraszállása után egy nappal) Londonban egy titkos szerződésben vállalták azt, hogy egy hónapon belül háborút indítanak a központi hatalmak ellen.

KESŐ BÁNAT

Május 4-én az olasz kormány bejelentette kilépését a hármas szövetségből. A hír okozta sokkból Berlin tért hamarabb magához, és ismét előjött az olaszoknak adandó területi engedmények ügyével. Május 4-én maga II. Vilmos császár intézett levelet a Monarchia uralkodójához, Ferenc Józsefhez. „Olaszország hadba lépése – írta – katasztrofálisan hatna a helyzetre, ezért szeretném kérni, hogy hozd meg az áldozatot Olaszország követeléseinek teljesítésére.”

A nyomásgyakorlás folytatásaként május 16-án Falkenhayn közölte Conraddal, hogy nincs mód jelentős német erő átcsoportosítására az olaszok ellen. Az osztrák–magyar vezérkari főnök ezek után május 18-án maga is a római kormány követelésének teljesítését javasolta Buriánnak. A külügyminiszter nyomban értesítette a németeket és az olaszokat, hogy a kívánt területeket az egyezmények ratifikálása után egy hónapon belül hajlandó átadni, sőt május 22-én késznek nyilatkozott mindezt azonnal megtenni.

Ezzel a lépéssel azonban elkésett. Másnap, 1915. május 23-án a bécsi olasz nagykövet átadta a hadüzenetet. Ferenc József a még aznap kiadott proklamációjában az olasz lépést a történelemben példa nélkül álló hitszegésnek nevezte. Érdekesség ugyanakkor, hogy Olaszország csak a Monarchiával került hadiállapotba, a németekkel nem. Bethmann-Hollweg kancellár a Reichstagban mondott beszédében Németország teljes támogatásáról biztosította a Monarchiát, de a német hadüzenet mégsem érkezett meg Rómába, Berlin csupán a diplomáciai viszonyt szakította meg az olaszokkal. A két egykori szövetséges között végül több mint egy évvel később, 1916. augusztus 28-án állt be a hadiállapot.

A Dardanelláknál végrehajtott hadművelet nagy hatást gyakorolt az olaszokra, s a gallipoli partraszállás másnapján el is kötelezték magukat az antant mellett.

A Bécs magatartását egyre türelmetlenebbül és fokozódó ingerültséggel figyelő Berlin célja most már az volt, hogy távol tartsa a háborútól az olaszokat, ha már a saját oldalán nem tudta őket bevonni a harcokba. Az amúgy is nehéz helyzetben ugyanis nem hiányzott még egy ellenség. Theobald von Bethmann-Hollweg német kancellár és a császári haderő vezérkari főnöke, Erich von Falkenhayn ezért február 20-án megpróbálta rávenni Buriánt és Conradot, hogy fogadják el a területátengedések gondolatát – kezdeményezésük azonban süket fülekre talált. Már csak azért is, mert a Monarchia több politikai és katonai vezetője úgy vélte, ha most ki is elégi-

igényeik magukban foglalták Dél-Tirolt a Brenner-hágóig, az Isonzó folyó völgyét, az Isztriai-félszigetet, valamint több adriai- és földközi-tengeri szigetet. Az antant elfogadta a feltételeket, s ígéretet tett azok teljesítésére a győzelem után.

A Monarchia március 27-én hivatalosan közölte Rómával, hogy hajlandó átengedni a dél-tirolói Trient (Trento) körzetét. Az olaszoknak azonban ez nem volt elég: bár az antant balsikerei a Dardanelláknál mérséklően hatottak rájuk, már nem lehetett őket kisebb területi engedményekkel kielégíteni. Rómában ráadásul azzal számoltak, hogy nem feltétlenül kell háborúskodniuk a terület-

AMIT LÁTNOT KELL!

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ BEFEJEZÉSÉNEK 70. ÉVFORDULÓJÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SOROZATUNKBAN – A KONFLIKTUST MEGÖRÖKÍTŐ TÖBB MINT EZER MOZI-, ILLETVE TÉVÉFILM KÖZÜL – 70 OLYAN ALKOTÁST AJÁNLUNK OLVASÓINK FIGYELMÉBE, AMIT LÁTNI KELL, HOGY TELJES LEGYEN AZ EMLÉKEZÉS...

A hollywoodi recept

A piszkos tizenkettő (The Dirty Dozen)

Színes, magyarul beszélő, angol–amerikai háborús filmdráma, 145 perc, 1967
Rendezte: Robert Aldrich
Főszereplők: Lee Marvin, Charles Bronson, John Cassavetes, Telly Savalas, Donald Sutherland

Az amerikai hadsereg sokat tapasztalt katonája, Reisman őrnagy azt a feladatot kapja, hogy veszélyes bűnözőkből képezzen ki egy kommandós csapatot, amely képes lesz végrehajtani minden idők egyik legnehezebb és legveszélyesebb háborús vállalkozásának tűnő akcióját. A megszállt Franciaország területén, egy szigorúan őrzött kastélyban magas rangú náci tisztek pihenik ki a háború fáradal-

mait. A cél az ő elpusztításuk. Ezért a tizenkét halálra ítélt katonának furcsa ajánlatot tesz a hadsereg vezetése: ha önként részt vesznek a kommandós akcióban és túlélnek a bevetést, kegyelmet kapnak. Miután igent mondanak, Reisman őrnagy parancsnoksá-

ga alatt kezdetét veszi a piszkos tizenkettő felkészítése a feladatra...

A film egy Oscar-díjat nyert és további három kategóriában jelölést kapott.

Kelly hősei (Kelly's Heroes)

Színes, magyarul beszélő, jugoszláv–amerikai háborús filmdráma, 144 perc, 1970
Rendezte: Brian G. Hutton
Főszereplők: Clint Eastwood, Telly Savalas, Donald Sutherland, Carrol O'Connor
Mélyen a frontvonal mögött, egy németek által elfoglalt francia kisváros bankjában

jókora kincset – 16 millió dollár értékű aranyat – őriznek. Kelly sugallatára néhány amerikai katona a véres háborúban is meglátja a kaland

A második világháborús filmek listáját a harcoló nemzetek, hadseregek, katonák ábrázolásának aspektusából vizsgálva, már csak az Egyesült Államok világméretű jelenléte, illetve a világ filmgyártásában betöltött pozíciója alapján sem meglepő, hogy az alkotások közel felében az amerikai katonáé a főszerep. Miután Hollywood a tőle elvárt színvonalon hozta a kötelezőt, azaz elkészítette a háború amerikai szempontból legjelentősebb eseményeit dokumentáló monumentális mozifilmeket, a stúdiókat érdekelni kezdték azok a forgatókönyvek is, amelyek a háborús valóság ábrázolása helyett inkább a kasszasikerre fókuszáltak.

A siker receptje pedig a háborús filmek esetében sem nélkülözötte az olyan hagyományos hollywoodi kelléket, mint például: végy néhány javíthatatlan nehézfűt, kreálj egy aranyrablásos sztorit, egy szerelmi háromszöget, vagy egy kellően abszurd akció-történetet. Amennyiben pedig mindezt sikerült autentikus háborús környezetbe ágyazni, némileg valós alapon nyugvó körítéssel tálalni, ráadásul még parádés szereposztással is megfűszerezni, a recept be is vált, sőt, a kasszasiker esetenként még filmszakmai elismeréssel is párosult.

és a meggazdagodás lehetőségét, s elhatározzák, hogy 16 millió dollárért ők is lehetnek hősök három napig. Sikerül megnyerni ügyüknek tapasztalt őrmesterüket is, és Bazi Joe vezetésével a válogatott eszementékből álló kommandó nekivág, hogy ütközeteken, aknamezőkön, frontvonalakon túljutva, a bankot őrző német Tigrisek dacára is megvalósítsák Kelly aprólékosan kigondolt „haditervét”, és megszerez- zék az aranyat...

Pearl Harbor – Égi háború (Pearl Harbor)

Színes, magyarul beszélő, amerikai háborús filmdráma, 183 perc, 2001

Rendezte: Michael Bay
Főszereplők: Ben Affleck, Josh Hartnett, Kate Beckinsale, Alec Baldwin
1941. december 7. A második világháború fordulópontja, a történelem egyik legvé-

resebb mézárslása: Japán megtámadta az Egyesült Államok Pearl Harborban állomásozó csendes-óceáni flottáját. A légitámadás számtalan áldozattal járt, hatalmas pusztítást vitt végbe: sokáig tartott, míg az amerikai haditengerészet kiheverte a veszteségeket és az Egyesült Államok felkészült a visszavágásra. A film a támadás és válaszcsepás mellett három fi-

atal történetét mutatja be, akik, miközben a történelem a szörnyű és véres események közepébe sodorja őket, megpróbálják a saját életüket élni. Rafe és Danny a legjobb barátok: gyerekkoruk óta pilóták szerettek volna lenni, mindketten katonák, Pearl Harborban állomásoznak és ugyanazt a lányt szeretik... A film egy Oscar-díjat nyert és további három kategóriában jelölést kapott.

Becstelen Brigantyk (Inglourious Basterds)

Színes, magyarul beszélő, amerikai-német háborús filmdráma, 153 perc, 2009

Rendezte: Quentin Tarantino
Főszereplők: Brad Pitt, Christoph Waltz, Diane Kruger, Melanie Laurent

A megszállt Franciaországban a zsidó származású Shosanna szemtanúja lesz, ahogy a német Hans Landa ezredes lemészároltatja a családját, a lánynak azonban sikerül megszöknie. Új személyiség mögé rejtőzve Párizsban telep- szik le, ahol egy mozit üze- meltet. Mindeközben az amerikai Aldo Raine hadnagy zsi- dó katonákból verbuvált csa- pata is megkezdte küldetését az ellenség szívében, s brutális megtorló akcióik miatt hamarosan félelmetes hírnévre tesznek szert a németek között. A náci vezetés Shosanna moziját szemeli ki új propagandafilmjének premierjére, amelyen a Führer és több náci vezető is megjelenik. Miközben Shosanna merényletre készül, Aldo csa- pata is akcióba kezd...

A film egy Oscar-díjat nyert és további hét kategóriában jelölést kapott.

Harag (Fury)

Színes, magyarul beszélő, amerikai akciófilm, 134 perc, 2014

Rendezte: David Ayer
Főszereplők: Brad Pitt, Logan Lerman, Jon Bernthal, Michael Pena

1945 áprilisában a szövetséges csapatok már Németországban harcolnak. Don Collier őrmester „Harag” nevű Shermanja évek óta sikeresen került ki a tankcsatákból, de most a félelmetes Tigris harckocsival vívott tüzpárbaj mellett Normanból, a személyzet új, zöldfülű tagjából

is harcost kell faragnia. A városi harcot követő néhány órás béke után a „Haragra”

és személyzetére nem kisebb feladat vár, mint a mozgás- képtelenné váló tankkal meg- állítani egy elkeseredetten rohamozó német zászlóalj- at. Elfogy a lőszer, és az élethalál- harcban csak egy túlélő mar- radhat...

Idén is Múzeumok Éjszakája

A brit és az amerikai csapatok
1943. július 10-én szálltak
partra Szicíliában.

SZICÍLIAI KAPCSOLAT

MINT AHOGY 2003 ÓTA MINDEN ÉVBEN, IDÉN IS MEGTARTJÁK A MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA ELNEVEZÉSŰ NAGYSZABÁSÚ RENDEZVÉNYT. A NYÁRI NAPFORDULÓ ÜNNEPÉHEZ, VAGYIS A SZENTIVÁNÉJHEZ KAPCSOLÓDÓ KULTURÁLIS ESEMÉNY EGYIK SAJÁTOS SÁGA, HOGY EGYETLEN BELÉPŐJEGY (PONTOSABBAN KARSZALAG) MEGVÁSÁRLÁSÁVAL A PROGRAMBAN SZEREPLŐ ÖSSZES KIÁLLÍTÓHELY LÁTOGATHATÓ.

Az éjszaka nyitva tartó intézmények sorában ezúttal is megtalálhatjuk a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeumot (HM HIM), amely valódi különlegességekkel várja az érdeklődőket. Soós Péter századostól, a tárgyi gyűjteményi osztály vezetőjétől megtudjuk: az intézmény programjai a második világháború befejeződésének 70. évfordulójához, azon belül is a harcok itthon talán kevésbé ismert fejezetéhez, a szövetséges haderő olaszországi hadműveleteihez kapcsolódnak. E tervüket a szicíliai Vittoriával már évtizedek óta fennálló kitűnő partneri viszonyunk köszönhetően tudják megvalósítani. A városban egyebek mellett egy kápolna, illetve egy múzeumnak berendezett hadifoglybarakk hirdeti: ott az első világháború idején mintegy 18 ezer magyar katona raboskodott.

– Az egykori magyar hadifoglyok emlékének ápolása során kialakult jó együttműködés adta az ötletet: a szicíliai kapcsolatot felhasználva szervez-

zünk programokat a Múzeumok Éjszakáján. A szövetségesek, illetve a tengelyhatalmak katonáit hagyományörzők személyesítik majd meg, segítségükkel

Hagyományörzők segítségével megismerkedhetünk a szövetségesek által használt fegyverekkel, felszerelésekkel.

Monte Cassino ostrománál a lengyel katonák hősiessen helytálltak.

a látogatók megismerkedhetnek a két oldal által használt egyenruhákkal, felszerelésekkel, fegyverekkel. Emellett készülünk egy új időszaki kiállítással is, amely az 1943. július 10-én kezdődött szicíliai partraszállástól a németek olaszországi védelmi vonalánál, a Gót-vonalnál lezajlott harcokig, azaz 1944 végéig mutatja be a hadieseményeket. A szövetségesek itáliai előrenyomulása tette lehetővé a Magyarország elleni légi hadműveleteket, így Budapest és a fontos ipari körzetek bombázását. A tárlaton ezzel kapcsoljuk össze az olaszországi eseményeket hazánk hadtörténetével – jegyzi meg Soós Péter százados.

Hozzáte: az előreláthatóan fél évig látogatható tárlatot a földszinti kiállítóteremben rendezik be. Az első teremben a szicíliai partraszállást dokumentáló több mint 190, Magyarországon még soha nem publikált fénykép lesz látható; ezeket helyi gyűjtőktől kapták. A második teremben az olaszországi második világháborús hadműveletek ikonikus eseményét, Monte Cassino ostromát, benne a lengyel katonák kiemelkedő helytállását mutatják be, a tervek szerint a varsói Lengyel Hadsereg Múzeumával együttműködésben; ebben az ügyben még zajlanak az egyeztetések. Korabeli egyenruhák (például egy brit tengerészeti ruha), kitüntetések, iratanyagok teszik majd teljessé a kiállítást.

– A műtárgyak a mi gyűjteményünk-ből, a fényképek pedig javarészt külföldről kerülnek a kiállításba. Egy kuriózzal is szolgálunk majd: különböző dokumentumok, személyes tárgyak segítségével bemutatjuk egy ma-

gyar származású katonai életútját, aki az amerikai 1. gyaloghadosztály, vagyis a karjelzése után Nagy Vörös Egyes néven is ismert alakulat tagjaként part-ra szállt Szicíliában, részt vett az olaszországi hadműveletek egy szakaszában, majd részese volt a normandiai partraszállásnak is – avat be a részletekbe a százados.

– A Múzeumok Éjszakáján a HM HIM kapui június 20-án 18 órától 21-én hajnali egy óráig lesznek nyitva. A legfiatalabb korosztályt játszótérrel, kézműves-foglalkozások, ékszerkészítés várják. Dinamikus bemutatókat az idén nem tervezünk, a statikus bemutatók uralják majd programjainkat. Az említett időszaki tárlat mellett

például lesz egy szabadtéri kiállítás az intézmény udvarán, ahol a szövetségesek által használt járműveket és fegyverzetet tekinthetik meg az érdeklődők. Az Országgyűlés épülete előtt horgonyzó – tavaly augusztus 15-én átadott – LAJTA monitor múzeumhajó ezen a napon a Múzeumok Éjszakája karszalaggal szintén megtekinthető; a vendégeket matrózruhába öltözött muzeológus és történész szakemberek kalauzolják majd. A Kapisztrán tér legrégebbi, egyben a budai vár második legmagasabb épülete, a Magdolna-torony szintén tárlatvezetéssel lesz látogatható a rendezvény teljes ideje alatt – veszi át a szót Jakusch Gabriella, a múzeumpedagógiai és kiállítási osztály vezetője.

Csodálatos kilátás nyílik onnan mind a budai hegyek, mind Pest irányába, de nem csak a lenyűgöző panoráma miatt lesz érdemes felkeresni a nagyközönség előtt alig egy hónapja, május 21-én megnyitott tornyot. Földszinti termeiben ugyanis az egykori helyőrségi templom és a budai vár történetét bemutató kiállítás tekinthető meg, míg a második és a harmadik emeleten három különböző időszakban (1944/45, 1956, napjaink) a várról, annak közvetlen környezetéről és a pesti oldalról készült panorámaképek kaptak helyet. Az egykori templomhajóban szintén berendeztek egy szabadtéri tárlatot. Ennek témái: Budapest a második világháború előtti időszakban, a fővárost 1944/45-ben ért pusztítás, illetve a Magdolna-torony mai állapota.

A LAJTA monitor is várja az érdeklődőket a Múzeumok Éjszakáján.

„Kirántott egér” és babtorta

SEMMIBŐL IS FINOMAT

HOGYAN FŐZTEK HADVISELT DÉDANYÁINK? MIK VOLTAK A FŐBB ALAPANYAGOK? SALY NOÉMI MUZEOLÓGUSSAL A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUMBAN BESZÉLGETTÜNK.

Pár évvel ezelőtt a múzeum anyagából két kötet készült. „Az ingyenc polgár asztalánál” címűt kolléganőm, Csapó Katalin írta; ebben drága, de nagyon finom ételek receptjei találhatóak. Én megcsináltam ennek az ellentétpárját „Semmiből is finomat” címmel, amihez első és második világháborús receptkönyveket is felhasználtam – mondta Saly Noémi.

A kötetben száz olyan recept található, amelyet napjainkban is el lehet készíteni. Sőt, a szerző kiegészítéseket is írt hozzájuk, hogy megkönnyítse a mai háziasszonyok dolgát. A könyv trükköket és titkokat is felelevenít, amelyeket nagyanyáink, dédanyáink ínséges időkben alkalmaztak. Az egyik trükk az volt, hogy rá kellett jönniük, mit mivel lehet helyettesíteni: húsokat zöldségekkel

vagy olcsóbb húsokkal. A másik trükk a maradékok célszerű felhasználása volt.

– Nagymamám példáját követve én is úgy főzök, hogy ha keletkezik maradék, akkor abból másnap másmilyen étel lesz. Amikor nagymamám megcsinálta a paprikás krumplit, félretett belőle, hogy következő nap krumplis tésztát tudjon készíteni. A vasárnapi húslevesbe jóval több leveszöldséget tett, amiből pár nappal később isteni franciasalátát csinált hamis majonézzel – magyarázta a muzeológus.

A fogások igazodtak a házimunkákhoz is. Egy nagymosást vagy nagytakarítást a lehető leg-

Saly Noémi

egyszerűbb étel kísérte, mert ilyenkor kevesebb idejük jutott az asszonyoknak a főzésre. Amikor a háború idején semmi más nem volt, csak liszt és krumpli, akkor jelentős szerepet kaptak a vidéki ételek, például a dödöllék és a különféle krumplis tészták. Korábban a cseléd-lányok tanultak a nagyságától városiasan főzni, aminek köszönhetően többnyire hamar férjhez mentek falujukban, mert nagyon jól tudtak háztartást vezetni. De amikor a ház asszonya nem tudott miből főzni, mert nem lehetett semmit kapni, nem volt pénz, és az ura is a fronton volt, akkor a cseléd-lányok elővették az otthoni recepteket, így az első világháborúban a város kénytelen volt megtanulni a falutól a különböző ínség-ételek elkészítését.

Receptek

Ha az olvasó is kipróbálná, hogy dédanyáink mit (t)ettek az ínséges időkben, leírok a könyvből két receptet.

„Kirántott egér”

30 dkg lisztet, 1 tojást, 4 filléért (2 dkg) élesztőt, negyed liter tejet, 3 dkg cukrot, 3 dkg zsírt medencében (kiszívólingban) kanállal folyós tésztává verünk. Kelni hagyjuk, és közben 7 dkg zsírt serpenyőben forróvá melegítünk. A megkelt tésztát evőkanalanként a forró zsírba csepegtetjük. Tálaláskor 3 dkg cukorral meghintjük.

Hadi babtorta

15 dkg száraz babot este beáztatunk hideg vízbe, s másnap puhára főzzük. Ha megfőtt, szitán minden létől lecsepegtetjük, s azután áttörjük. Négy tojás sárgáját 15 dkg vaníliás cukorral habosra keverünk, hozzá tesszük a babot, egy kis pohárka rumot, 1 kanál darát s a 4 tojás kemény habját. Jó tűznél, lassan sütjük, ha kihűlt, csokoládémázzal bevonjuk, s tetszés szerint díszítjük.

A háborús időszakokban a főbb alapanyagok a tészták, krumplik és a zöldségek voltak. Érdekes megemlíteni, hogy a magyarok a török hódoltság koráig alig ettek sertéshúst. A disznó zsírt adó állatnak számított, a húzával nemigen foglalkoztak, csak a zsírjával, mert azzal tartósították. A törökök nem ettek disznót, viszont a többi jószágot elelték a magyarok előtt. Ekkor vált a disznóhús népszerűvé, és elkészítésére új receptek születtek.

Az interjú után nem hagyhattuk ki az amúgy is témánkba vágó „Gulyásagyú és rohamsisak – a Nagy Háború gyomornézetből” című kiállítás megtekintését sem, amely sajátos nézőpontból, az osztrák–magyar hadsereg és a magyar lakosság háború alatti ételmezésének szemzőgéből mutatja be az első világháborút.

Hazámat szolgálom

Hende Csaba honvédelmi miniszter a honvédelem napja, május 21. alkalmából **ezredessé léptette elő** Antal László István alezredest, Vokla János alezredest, Rumi Zoltán alezredest, Barta Sándor alezredest, Kálóczi Zsolt József alezredest; kiemelkedő katonazenészi tevékenysége és katonazenekarok részére zeneszerzői munkássága elismeréséül **Egressy Béni-díjat** adományozott Balázs Attila őrnagynak; a honvédség közművelődése a személyi állomány szakmai műveltségének növelése – különösen a magyar kultúra és művészetek honvédségen belüli tolmácsolása, kiemelkedő színvonalú terjesztése – érdekében végzett tevékenysége elismeréséül **Tinódi Lantos Sebestyén-díjat** adományozott Rédei István Józsefné közalkalmazottnak; az MH Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály vezetőjének javaslatára – a HM Társadalmi Véleményező Bizottság támogatásával – a honvédelem ügye érdekében huzamos időn át végzett hadisírgondozói tevékenysége elismeréseként a **Magyar Hadisírgondozásért Kitüntető Cím arany fokozatát** adományozta Rolf Wiedemannak.

Hende Csaba – beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő tevékenysége, valamint szakmai érdemei elismeréséül – a **Szolgálati Érdemjel babérkoszorúval ékesített arany fokozatát** adományozta Szabó István vezérőrnagynak, Gazsi Béla alezredesnek, Kovács László alezredesnek, Nagy Zoltán alezredesnek, Papp Tamás alezredesnek; a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** dr. Balla Tibor alezredesnek, Huszár Péter alezredesnek, dr. Jónás János alezredesnek, Radványi Attila alezredesnek; a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Csőke Zoltán Imre alezredesnek, Székely Zoltán alezredesnek, Kurucz Adrien Judit őrnagynak, Mák Zoltán őrnagynak, Rózsás István őrnagynak, Szabó István őrnagynak, Szász Árpád Attila őrnagynak, Tóbiás Attila őrnagynak, Bácsai Zoltán századosnak, Knapp Gábor századosnak, dr. Mándoki Zoltán századosnak, Szabó József századosnak, Tófalvi Dániel századosnak, Gurzó Györgyné zászlósnak, Király János zászlósnak, Szántai Péter törzsőrmesternek; a **Szolgá-**

lati Érdemjel bronz fokozatát Csatári Zoltán alezredesnek, Koncz László alezredesnek, Barankovics Ferenc őrnagynak, Budavári Vilmos őrnagynak, Gillányi Zoltán őrnagynak, Mag András Szilárd őrnagynak, Markotánné Cséfalvi Éva őrnagynak, dr. Bottyán Zsolt századosnak, Fehér Csongor századosnak, Kiss Jenő századosnak, Kurucz Róbert századosnak, Kelemen Tünde főhadnagynak, Kocsis Sándor főhadnagynak, Romsicsné Szalontai Katalin főhadnagynak, Seres András Tamás főhadnagynak, Urbán Tibor főhadnagynak, Káli Veronika törzszászlósnak, Nagy István Zsolt törzszászlósnak, Budai Gyöngyi zászlósnak, Csizmadia András zászlósnak, Pádárné Nagy Edina Anikó zászlósnak, Tenk Ferenc zászlósnak, Varga Attila zászlósnak, Walter Lászlóné zászlósnak, Pető Zsuzsanna főtörzsőrmesternek, Szilágyiné Bartók Júlia főtörzsőrmesternek, Válint Károly főtörzsőrmesternek, Köcski Kornél törzsőrmesternek, Szenczi Sándor törzsőrmesternek, Séra Csaba István szakaszvezetőnek, Gindele Tamás honvéd tisztjelöltnek; a **Honvédelemért Kitüntető Cím II. fokozatát** dr. Horváth Ervinné közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozatát** Debreczeni Bettina kormánytisztviselőnek, dr. Major Miklós kormánytisztviselőnek, Erdészné Kemenár Tünde közalkalmazottnak, dr. Gerencsér József közalkalmazottnak, Huszár Ildikó Szilvia közalkalmazottnak, Kállainé Varga Mária közalkalmazottnak, Kovács Károly István közalkalmazottnak, Kőműves Ágnes közalkalmazottnak, Regős

Istvánné közalkalmazottnak, Samu Mária közalkalmazottnak, Szabó Éva közalkalmazottnak, Székely Csaba közalkalmazottnak, Tanainé Adamik Lilla közalkalmazottnak, Turákné Gyurgyik Melinda közalkalmazottnak, Vaszilko Gábor közalkalmazottnak.

A honvédelmi miniszter – előljáró parancsnokai javaslatára, a Magyar Honvédség érdekében végzett példamutató szolgálattaljesítés, valamint a tárgyévben nyújtott kiemelkedő teljesítménye elismeréséül – az **Év Katonája kitüntető címet** adományozta Guba István alezredesnek, Lukács Róbert zászlósnak (általános katonai munkakörökből); Szabó Zsolt őrnagynak, Filó László főtörzsőrmesternek, Dóczi Sándor szakaszvezetőnek, Németh László szakaszvezetőnek (a szárazföldi haderő munkaköreiből); Kárándi Zsolt őrnagynak, Kovács Zoltán főtörzsőrmesternek (a légi haderő munkaköreiből); Dezső Imre őrnagynak, Horváth István századosnak (a vezetés, irányítás, informatika munkaköreiből); Kanyó László Attila alezredesnek, Barna Attila századosnak, Klumzer Csaba századosnak, Farkas Csaba zászlósnak (a logisztika munkaköreiből); dr. Várhelyi Levente István alezredesnek, Soós Gábor zászlósnak (az egyéb támogatás, biztosítás és kiszolgálás munkaköreiből); dr. Békési Bertold László alezredesnek, Balázs Tibor zászlósnak (az oktatás, képzés, kiképzés munkaköreiből); dr. Haid Tibor ezredesnek (a jogi igazgatás munkaköreiből); Sipos Adél századosnak (a humán, személyügyi és katonai igazgatási munkakörökből).

Értékes műtárgyak – ismét itthon

Az Amerikai Egyesült Államokban élő egykori magyar hadapród-iskolai növendék, Rédey Tamás közreműködésének köszönhetően a napokban újabb felbecsülhetetlen értékű műtárgyakkal gyarapodott a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum. John L. Dömötör, a Kanadai Királyi Haditengerészet nyugállományú táborigazgató korvettkapitánya – Rédey

Tamás útján – két ritkaságszámba menő zászlót ajánlott fel az intézménynek. Az Osztrák–Magyar Monarchia kereskedelmi hajóin használt állami lobogót a kiegyezés után rendszeresítették és egészen az első világháború végéig használták; a magyar királyi honvédség hadtestparancsnoki rangjelző zászlója pedig a második világháború időszakából származik. A most átadott műtárgyak között találjuk a Magyar Érdemrend lo-

vagkeresztje hadiszalagon, kardokkal elnevezésű kitüntetését is, melyet Horthy Miklós kormányzó 1944. szeptember 25-én adományozott nemes hajniki Bezegeh-Huszágh István vezérkari századosnak. A rendjelet az egykori kitüntetett lánya, Kalotay (született: Bezegeh-Huszágh) Orsolya ajándékozta az intézménynek.

*Dr. Sallay Gergely és Bálint Ferenc
Fotó: Szikits Péter*

IN MEMORIAM

2015. április 27. és május 22. között elhunyt:

Dóri József Gyula ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (70), Horváth István ny. ezredes (86), Pintér László ny. ezredes (73), dr. Dombi István ny. ezredes (78), dr. Kovács Sándor Alajos ny. ezredes (82), Járfás István ny. ezredes (64), Cseporán Mihály ny. alezredes (83), dr. Kovács Ignác ny. alezredes (87), Gazsi István ny. alezredes (73), Jánovszki György ny. alezredes (87), Papp Árpád ny. alezredes (76), Agócs Sándor ny. alezredes (86), dr. Kertész Dezső ny. alezredes (86), dr. Sallai István ny. alezredes (68), Hegedűs Zoltán ny. alezredes (80), Szél István Gyula ny. alezredes (82), Vecseri Sándor Gábor ny. alezredes (65), Vető József ny. alezredes (68), Bikszegi Viktor ny. alezredes (85), Bognár István ny. alezredes (86), Dobrosi János ny. alezredes (75), Gajdos János ny. alezredes (71), Krokavec Pál ny. alezredes (84), Lakrovits László ny. alezredes (70), Csentei Mihály ny. alezredes (80), Danics Ferenc ny. alezredes (84), Rick István ny. alezredes (88), Szabó Ferenc ny. alezredes (83), Nikolausz Gyula ny. őrnagy (83), Büki Zoltán ny. őrnagy (81), Turcsik József ny.

őrnagy (72), Papp László ny. százados (59), Zaják György ny. százados (84), Zelenák József ny. százados (69), Karai Gábor ny. százados (75), Nagy Bálint ny. főhadnagy (81), Bartha Gyula ny. főhadnagy (81), Benács József ny. főhadnagy (84), Fekete Gyula ny. törzsszászlós (78), Szabó Gézáne ny. törzsszászlós (63), Varga Mihály ny. törzsszászlós (86), Czeglédy Ferenc ny. törzsszászlós (86), Király Ferenc ny. törzsszászlós (83), Prázmári József ny. törzsszászlós (87), Szabó Sándor ny. törzsszászlós (75), Pap Dániel Jenő ny. törzsszászlós (72), Bódi József ny. zászlós (72), Lőrincz Jenő ny. zászlós (82), Molnár Sándor ny. zászlós (80), Szilágyi Dezsőné ny. zászlós (61), Boros János ny. zászlós (76), Csootka Erzsébet ny. zászlós (63), Mórocz László ny. zászlós (60), Lovas Ferenc ny. főtörzsőrmester (92), Horváth Béla ny. főtörzsőrmester (84), Bokodi László ny. főtörzsőrmester (50), Csepentő László ny. főtörzsőrmester (72), Guba Lajosné ny. közalkalmazott (76), Pálfalvi István ny. közalkalmazott (84), Farkas Gyuláné ny. közalkalmazott (75), Katona Andorné ny. közalkalmazott (80), Kinics István ny. közalkalmazott (64), Kis Boldizsár ny. közalkalmazott (81), Palik Józsefné ny. közalkalmazott (69).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el
hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPESZTETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZNEVELŐ NONPROFIT KFT.

